

Raja loobus tippspordist

Vigastustega hädas olnud ja enda koostatud treeninguplaani järgi harjutanud mitmevõistleja sõnul on üksi rabeleda nukker. lk 15

Analüüs: riikliku tõe kuulutamisel puudub mõte

Eesti julgeolekustrateegia Venemaa mõjude vastu võitlemiseks loodud psühholoogilise kaitse peatükk on kaitseuringute keskuse järgi ennastkahjustav. lk 2-3

ERM-i ehitus algab märtsis

Eesti Rahva Muuseum tuleb, kuu pärast lüüakse kopp maasse. Rajatavat 300-meetrist imet uurige graafikult. lk 6-7

25 köidet raamatuilu

Selgusid kaunimad raamatud. Hea käsitööoskus on kinnistunud, kiidab žürii. lk 13

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EURO | VÄLISMAAL 2,10 EURO | NR 24 | ESMASPÄEV, 4. VEEBRUAR 2013

ajaleht.epl.ee

TAMREX

KÕIK TALVETOOTED TAVAHINNAST SOODSAMAD

-20%

KÕIK SOOJAD TÖÖRIIDED, TÖÖKINDAD, TÖÖJALANÕUD JA MUUD TALVETOOTED NÜÜD 20% SOODSAMAD.

TAMREX talvetäiskombe

art 766-0404
(norm 89.- €)

66.76 €

-25%

TAMREX Pilot talvejope

art 760-0404
(norm 49.- €)

36.74 €

-25%

TAMREX Pilot talvepoolkombe

art 761-0404
(norm 45.- €)

33.76 €

-25%

KONTROLL tulekustutule veebruaris

(norm 4.50 €)

2.98 €

-34%

TAMREX talvekindad

art 44-301
(norm 5.10 €)

4.08 €

-20%

TALVEKINDAD Jersey-kangast

art 44-332
(norm 2.30 €)

1.- €

-57%

TALVEKINDAD kitsenahast

art 44-1065W
(norm 6.20 €)

2.48 €

-60%

TAMREX seanahast kindad

art 44-408
(norm 4.60 €)

3.67 €

-20%

TALVEKINDAD seanahast

art 44-T109WS
(norm 3.80 €)

2.47 €

-35%

TAMREX Winter talvesaapad

art 81783
(norm 49.- €)

39.19 €

-20%

Kampaaniahinnad kehtivad MÄRTSI LÕPUNI või KUNI KAUPA JÄTKUB!

TAMREX OHUTUSE OÜ

Tel 654 9900 Faks 654 9901 e-post: tamrex@tamrex.ee www.tamrex.ee

TALLINN
Laki 5, Pärnu mnt 130, Katusepapi 35

TARTU
Aardla 114, Ringtee 37a

PÄRNU
Riia mnt 169a, Savi 3

RAKVERE
Pikk 2

VILJANDI
Riia mnt 42a

JÕHVI
Tartu mnt 30

VÕRU
Piiri 2

VALGA
Vabaduse 39

NARVA
Tallinna mnt 19c

HAAPSALU
Ehitajate 2a, Uuemõisa

JUHTKIRI

Ebapatriootlikud sõnad

Eestlastel on terve hulk väljasurnud või peaaegu väljasurnud sugulasrahvaid, kuid kui eesmärk on siinset rahvast välja vihistada, on liivlaste ja vadjalaste saatusega paralleelide tõmbamine omal kohal. Iseäranis, kui seda teeb inimene, kes esiteks pole ise eestlane ja teiseks pole eestluse kõrge hindamise poolest kuulus, pigem vastupidi. Keskerakondlastest riigikogu liige Yana Toom on selle tee valinud. Tema intervjuus vene ajakirjanikule on tsitaadid, kus ta ennustab kadu nii eestlastele kui ka eesti keelele.

Demograafilisest vetsupotist on aegade jooksul kõnelenud ka Eesti sotsiaalteadlased, hoiatamaks kõikvõimalike arengute eest, kui iibeküsimust ei lahendata, samuti on väljarände ohtudest kõnelnud paljud. Kuid nii otselt ja lootusetult väljasuremist pole eestlastele enam ammu keegi kuulutanud. 19. sajandi lõpul ehk, kui enamik vaatlejaid suurrahvaste efektiivsusest suuremas vaistustuses olid. Ja nüüd siis Toom, kes küll on vaidlustanud oma tsitaatide avaldamise Postimehes, kuid pole ikka veel täpselt aru saada, millepärast. Pealegi võiks ta siis pigem vene ajakirjanikega sõdida, mitte siinsete väljaannetega.

Kõiki Eestis elavaid inimesi Eestit armastama panna ei saa. Kuid eesti rahvale ja keelele õnnetuse kraaksumisega astus Toom välja eestit esindava poliitiku rollist. Eesti poliitik peab Eesti rahvuse arengule kaasa aitama, eneseusu loomine on üks osa sellest. Oleks mõistlik, kui erakond distantseeriks end tema ebapatriootlikest avaldustest, nii nagu seda tegi keskera-

Rahvussuhted:

Kui Toomi panevad mu-retsema rahvustevahe-lised suhted, siis hetkel ta halvendab neid.

kondlane Jaanus Karilaid. Lõpukuulutamise pole see tee, kuidas rääkida rahva püsimisest.

Üldiselt oli kogu artikkel ka autori hinnangute tõttu Eesti suhtes halvustava tooniga. Asjalikum osa rääkis küllalt piltlikult eestlaste ja venelaste küllaltki eraldiseisvast elust mitme elulise näitega. Tuleb aga nentida, et Yana Toomi sõnavõttud ja tegevus mainitud kahe kogukonna vahelist lõhet küll mingi nipiga väiksemaks ei tee, risti vastupidi. Eestivene poliitiku vaatavad eestlased seetõttu ikka selle pilguga, et keda ta nüüd teenib. Raske on taoliste ütluste järel usaldust taastada.

Lõpetuseks, kas me siis sureme välja? Islandi rahvas on eestlastest ligikaudu kolm korda väiksem. Ometi on nad täiesti elus ja põneva kultuuriga. Seega, nagu praegu menukas laulus öeldakse, meil on aega veel. Ja seni tasub siinsetel vähemusgruppidel ikka eesti keelt õppida ja eestlastel seda arendada. ●

REPLIIK

Neinar Seli tegi seda jälle

Vastupidiselt näiteks Eesti Panga nõukogu esimehele Jaan Männikule ei ole Tallinna Sadama nõukogu esimees Neinar Seli olnud kunagi suur läbipaistvuse ja avatuse pooldaja. Pigem vastupidi, Seli trump on kulisside taga toimuv mäng. Sama stiili on Seli nüüd üle kandmas ka oma uude ametisse Eesti olümpiakomitee presidendina. Avatud ja läbipaistva EOK peasekretäri konkursi asemel otsustas Seli minna viimasel hetkel ikkagi endale südamelähedase kokkulepete ja kokkumängu rada. Iseenesest võibki Siim Sukles olla õige mees EOK peasekretäri ametisse, aga tema määramise viis pole mitte ainult näotu teiste kandidaatide suhtes, vaid õonestab usaldust kogu spordiorganisatsiooni vastu. Rikub *fair play* põhimõtet. ● **Harry Tuul**

LK 11 Reemo Voltri: Õpetajat saab küll kaitsta!

LK 11 Villu Zirnask: Ettevõtte tulumaks laekub raskemalt, kui arvatakse.

ANSIP JÄTKAB REFORMIERAKONNA ESIMEHENA

Peaminister Andrus Ansip kummutas kuuldused enda võimalikust taandumisest ja teatas, et kandideerib uuesti Reformierakonna esimeheks. „Erakond on olnud kuus kuud rünnaku

all ja mul ei ole mitte vähimatki õigustust sellises olukorras erakonda lahinguväljale maha jätta,” viitas Ansip Reformierakonda viimasel ajal tabanud skandaalidelainele. **Delfi**

KALEVIPOEG

168 kilomeetrit tunnis kihutas Soomes Sodankylas Eesti registris olev sõiduauto. Kui politsei suutis auto peatada, leiti, et selles oli 650 pudelit Eestist pärinevat viina. **Delfi**

Ekspertide hinnangul on terve peatükk Eesti riigikaitse strateegiast mõttetu

Riigikaitse osaks tehtud riigivastase mõjutustegevuse tuvastamise ja vastupropaganda tegemise kava pole vaja.

Ekspertid soovivad riigil propaganda arendamise asemel tegeleda reaalselt majanduse ja kodanikuühiskonna arendamisega.

Programmiga seotud ametkonnad aga ei jäta jonnini. Venemaa informatsiooniline mõjutustegevus ähvardab kõiki ja kõikjal.

Raimo Poom
raimo.poom@ep.lee

Eelmisel nädalal oli riigikogu väliskomisjonis järjekordne Eesti ja ümbritseva regiooni julgeolekukeskkonna analüüsimisele pühendatud istung. Käsitleti „informatsioonilisi mõjutustegevusi”.

Mida täpselt riigikogu liikmetele räägiti, pole võimalik öelda, sest parlamendi komisjonide töö on salajane. Küll aga pidi maalitud pilt taolisest mõjutustegevusest olema piisavalt hirmus, sest komisjoni esimees Marko Mihkelson võttis asja pressiteates kokku üleskutses: „Peame olema paremini valmis tegelema informatsiooniliste välismõjutustega.”

„Oluline on tunda meie riigi ja partnerite julgeolekuhete informatsiooniliste mõjutuste kaudu nii avalikus ruumis kui ka näiteks rahvusvahelises organisatsioonides, et nende õigeaegselt ja asjatundlikult reageerida. Täna võrgustunud maailmas on pehme jõu kasutamine üha levinum,” rõhutas Mihkelson veel.

Lähemal vaatlemisel pole järelduses ka suurt midagi üllatavat, sest komisjoni istungile olid kutsutud välisministeeriumi ja kapo esindajad, kellele lisandusid veel meediaekspert Raul Rebane ja Balti Venemaa uuringute keskuse direktor Vladimir Juškin. Kõiki neid ühendavaks teljeks on nn „psühholoogiline kaitse” ehk paari aasta eest riigi ametlikesse julgeolekudokumentidesse ilmunud uus programm, millega väidetavalt võideldakse hoolsalt

Eesti riigi vastase mõjutustegevusega.

Pärast väliskomisjoni istungit rääkis Juškin ERR-i uudiste programmile „Aktuaalne kaamera”, et Venemaal on kindel tahe Eestit mõjutada. „Venemaa peab end ümbritsema sõbralike riikidega, ta ei suuda üksinda eksisteerida. Oht seisneb selles, et Eesti sise- ja välispoliitikat hakkab timmima Venemaa.”

Ilus, kuid reaalse sisuta

Just taolise suure ja ähvardava mõjutustegevusega võitlemiseks tekkis kolm aastat tagasi Eesti põhilistesse julgeolekudokumentidesse eraldi programm nimega psühholoogiline kaitse.

„Psühholoogilise kaitse eesmärgiks on vältida paanika teket, vaenuliku mõjutustegevuse ja väärkuulduste levikut ning mõju, tagades sellega usalduse riigi ja riigikaitse tegevuse suhtes,” kirjeldati programmi eesmärki riigikaitse strateegias. Selle eluviimiseks

riigitruudust edendava informatsiooni väljaselekteerimine ja selle levitamine. Kes ja mis alustel otsustab, milline informatsioon on vaenulik ja kuidas seda kõigil vajalikel rinnetel tõkestatakse? Eesti põhiseadus tagab sõnavabaduse ja õiguse oma veendumustele, mis ei pruugi igaühel alati riigi parasjagu võetud ametliku seisukohaga ühtida. Probleem me kui palju.

Ent, nagu riigikogu komisjoni kuulamiselt paistab, kui asi juba ametlikus dokumendis kirjas, siis on ta vastuvaidlematult tähtis ja sellega tuleb iga hinna eest tegeleda. Või siis äkki pole vaja?

Huvitaval kombel jõudsid just sellisele järeldusele rahvusvahelise kaitseuuringute keskuse analüütikud Tomas Jermalavičius ja Merle Parmak mullu septembris valminud uurimistöös „Vastupidavama ühiskonna poole ehk Miks Eesti ei vaja psühholoogilist kaitset”.

Isegi kaitseministeeriumi rahastatava mõttekoja uurijad tunnistavad, et jäävad psühholoogilise kaitse programmi elluviimise teede avamisel hät-

ta, sest need pole dokumentides „selgelt defineeritud”. Seetõttu mõnavad nad, et asjale võib jääda külge valitsuse informatsiooniga manipuleerimise maik. „Strateegilise kontseptsioonina ja ühiskonda haarava narratiivina on psühholoogilisel kaitsel seega selge risk põhjustada demokraatlikus ühiskonnas negatiivseid reakt-

sioone, muutes ennast kahjustavaks kontseptsiooniks, mis tekitab usaldamatust ja killustatust,” märgivad autorid.

Analüüsis lisatakse, et tegeledes vaid Eesti-vastase vaenuliku mõjutusega, jätab taoline programm tähelepanuta teised võimalikud psühholoogilised šokid, mis võivad ühiskonda tabada, nagu näiteks terrorismi, loodusõnnetuste või ka küberrünnakute tagajärjel. Sestap on tegemist väga kitsastes olukordades rahvuslikku julgeolekut tagava programmiga.

Kaasakem kodanikke

Kaitseuuringute keskuse analüüs ei vaidle üksnes ei kritiseeri, vaid pakub välja lahenduse. Arusaamatu psühholoogilise kaitse asemel soovitatakse keskenduda üldiselt „vastupidava ühiskonna” arendamisele. Põhimõtteliselt väidavad Jermalavičius ja Parmak, et kõige parema kaitse tagab see, kui keskenduda asjadele, mida on niikuinii vaja inimeste ja ühiskonna elu parandamiseks.

Ehk siis majanduse arendamisele, aga samuti sotsiaalse kapitali kasvatamisele ja kogukonna kompetentsi edendamisele, mille all mõeldakse näiteks inimeste osalemist otsuste langetamises. Ning lihtsalt adekvaatse kommunikatsiooni arendamisele.

Psühholoogiline kaitse võib poliitikutele atraktiivne olla,

HAIGLAS PÕLES

Põhja-Eesti regionaalhaiglas toimus laupäeva keskpäeval tulekahju. Süttinud oli seina vahel asuv isolatsioonimaterjal ja veidi ehitusprahhti, kannatada keegi ei saanud ning haigeid ei evakueeritud. **EPL**

TŠAŠTŠINI KÜBERKURJATEGIJATE JÕUGU LIIGE TUNNISTAS END SÜÜDI

Mastaapsetes ülemaailmses küberkuritegudes süüdistatav ning väidetavalt üle kümne miljoni euro kuritegelikku tulu teeninud jõugu liige, Eesti kodanik Valeri Aleksejev tunnistas end

reedel New Yorgis USA föderaalsetes kohtus süüdi, vahendas Reuters. Süüdimõistmisel ähvardab teda kuni 25-aastane vanglakaristus, riigist väljasaatmine ning seitsme miljoni dollari kon-

fiskeerimine. Aleksejev on esimene, kes DNS Changeri nimega pahavara levitanud jõugust kohtu alla läks, jõugu ninameheks on nimetatud Eesti kodaniku Vladimir Tšaštšinit. **Delfi**

Täna digilehes

- Rootsi minister: meie riiki saabub liiga palju immigrante.
- Andromeeda galaktika tormab Maa suunas kokkupõrkekursil.

3 AASTAT KESTNUD ANALÜÜSI TULEMUSENA ON EKSPERDID JÕUDNUD JÄRELDUSELE, ET MURUMÜTS EI TAGA PIISAVAT PSÜHHOLOOGILIST KAITSET JA SOOVITAVAD FOOLUMI.

Illustratsioon: Ott Vallik

sest annab mõista, nagu teatavad vaenulikud jõud ohustaksid pidevalt Eesti ühiskonna ühtsust, mistõttu on vaja aktiivseid vastumeetmeid, järeldatakse uurimises. „See võib tõsi olla, kuid ohud ja riskid julgeolekule ning ühiskonna heaolule on palju laiemad kui lihtsalt üks krooniline stressitekitaja vaenuliku välisjõu näol, kes külvab segadust Eesti ühiskonna õõnestamise nimel. Vastupidav

Ohud julgeolekule ja heaolule on laiemad, kui üks krooniline stressitekitaja.

vus on palju paremini sobiv kontseptsioon, mõtlemaks sellele, kuidas tagada väikese riigi ellujäämine ja õitsemine tur-

bulentses julgeolekukeskkonnas ilma „piiramismentaliteeti“ tekitamata.”

Muidugi mõista ei saanud

psühholoogilise kaitse suhtes skeptilist arvamust väljendunud eksperdid kutset väliskomisjoni istungile, kus lasti esineda vaid programmi vajalikust toetavatel inimestel. Kui Eesti Päevaleht sellise valiku kohta küsis, lubas komisjoni esimees Marko Mikhelson mõelda veel ühe kuulamise korraldamisele. „Ma arvan, et kuna teema pakub huvi, siis käsitleme küsimust sama kuulamise raames veel ja kindlasti on meie eesmärk saavutada võimalikult mitmekülgne ülevaade.”

Psühholoogilise kaitse kasu: null

Nüüdseks on psühholoogiline kaitse juba kolm aastat Eesti julgeoleku tagamise strateegiate osa olnud. Kuid valitsus pole avaldanud ühtegi aruannet, kui palju on sellele raha kulutatud ja mida on tööga saavutatud. Või siis kuidas ja millisel moel on edukalt tõrjutud Eestit ähvardavat vaenulikkust mõjutustevast.

Näiteks 2011. aasta alguses teatas kaitseministeeriumi nõunik kindralleitnant Johannes Kert, et aasta kõige suurem väljakutse on psühholoogilise kaitse tagamine. Kert mainis usutluses BNS-ile, et Kremli propagan-

da on mõjutanud nii Eestis elavate mitte-eestlaste kui ka eestlaste maailmapilti. Samal ajal pole võimalik leida informatsiooni, kuidas väljakutse vastu võeti: aruannet selle kohta, kas siis 2012. aastal sai tõdeda Eesti elanike „maailmapildi tervenemist”.

Küll valmistas rahvusvaheline kaitseuuringute keskus riigikogu väliskomisjoni palvel mullu sügisel julgeolekukeskkonna kuulamiste jaoks ette raporti „Arenad Läänemere piirkonna julgeolekukeskkonnas aastani 2020”. Seal käsitleti ka Venemaalt lähtuva pehme ehk informatsiooni-

lise mõjutuse ohte. Tõepoolest, Venemaa on teinud ja teeb edaspidigi katseid Balti riike mitmesuguste hoobadega, vaid pigem Balti riikide ühiskondade kasvavast küpsusest, tähendatakse olukorra muutumise kohta. Viimase all peetakse silmas demokraatia arengut, tööd EL-is ja NATO-s, kuid psühholoogilise kaitse edu miskipärast ei mainita.

Yana Toom: eesti keel ja rahvas surevad välja

Keskerakondlasest riigikogu liikme sõnavõtt ajas harja punaseks nii mõtlejatel kui paljudel poliitikutel.

Kärt Anvelt
kart.anvelt@epl.ee

Reede hilisõhtul lahvatas skandaal Toomi väljaütlemiste osas Russkij Reporteris ilmunud Eestit halvustavas artiklis, kus ta rääkis ajakirjanikule, et eesti keel ja rahvas on välja suremas. Toom ise väitis Delfile, et tema lause on kontekstist välja rebitud ning kui hakata iga lauset lahkama, lõhestatakse ühiskonda edasi.

Artikli autor Olga Andrejeva kasutas oma Eestit väga halvustavas artiklis allikate-na mitmeid isikuid, nende seas ka näiteks Jaak Allikut. „Mis aga eristab Yana Toomi artikli teistest persoonidest, on tema silmatorkav kibestumus, mis kohati mõjub isegi kurjusena. Ning muidugi ka sõnade sisu.

Yana Toom

Ma pean siin silmas seda osa, mis puudutab eesti keelt ja rahva väljasuremist ja mille väljaütlemine ongi Kadri Simsoni meelest õigustatud. Aga ei ole õigustatud. Ja seda nii sisu kui ka parastavate intonatsioonide tõttu,” kirjutas Mihhail Lotman oma blogis.

Riigikogu keskfraktsiooni juht Kadri Simson leidis nimelt, et Yana Toom ütles välja seda, mida paljud mõtlesid, kui nad nägid viimase rahvaloenduse tulemust.

Toomi väljaütlemised teki-

tasid terava protesti ka IRL-i esimehe, kaitseministri Urmas Reinsalu poolt, kes ütles: vara parastad, Toom. „Küsimus ei ole sugugi mures demograafia pärast, nagu Kadri Simson suurepäraselt aru saab. Artiklis alavääristatakse venekeelse gümnaasiumite osaliselt eesti õppekeelele üleviimist, ahastatakse Eesti ühiskonna natsionaliseerimise ja eesti keele dominantuse üle,” märkis Reinsalu. Ta lisas, et Toomi mõte ründab eestluse olemasolu.

Tallinna ülikooli endine rektor Rein Raud leiab, et Yana Toomi avaldus vähendab rahvastevahelist niigi vähest usaldust ning Keskerakond peaks tõsiselt kaaluma, kas Toomil sobib poliitikas jätkata.

Väga kriitiline oli Toomi suhtes ka näiteks Keskerakonna Läänemaa piirkonna juht Jaanus Karilaid, viidates, et Toom ajab poliitikas kitsalt isiklikku asja ning tema toon, rõhuasetused ja motiivid on vastuvõetamatud. ●

CIRQUE DU SOLEIL

Salapärase ja lummas tipptasemel akrobaatilise vaatamängu kogu perele

ALEGRIA

DIRECTED BY FRANCO DRAGONE

Saku Suurhallis

3.-7. APRILLIL

LISAETENDUS NÜÜD MÜÜGIL

Osta pilet juba täna Ticketproost

www.fbi.ee / www.cirquedusoleil.com

AMETLIKUD SPONSORID

INFINITI xerox

MEEDIAPARTNERID

STAR FM SKY FANTASY DELFI SOLARIS RING

KORRALDAB

FBI

Mis meist saab? Eks tööle saab

Eesti Päevalehele oma tööotsingutest kirjutama hakanud neljast noorest juba kaks leidsid endale rakendust.

Eesti Päevaleht jätkas möödunud nädala esmaspäeval artiklitesarja „Mis meist saab?“ plaaniga kajastada pikema aja vältel kolme noore humanitaari Annely Tanki, Virve Kassi ja Merit Mähari tööotsinguid. Vaid päev enne esimese loo trükkiminekut teatas Merit, et on juba endale töö leidnud.

Esimese nädalaga sai palgatuks ka Virve, Tartu ülikooli teise kursuse sotsioloogiatudeng, kes otsis tööd selleks, et ei peaks õppelaenu võtma ja võlg elama. „Käisin kolmapäeval ja neljapäeval Tähtvere tennise- ja tantsukeskuses administraatori tööd õppimas ja laupäeval on (oli – toim) juba esimene vahetus. Kollegid ja ülemus on olnud siiani väga sõbralikud ja abivalmid. Minu jaoks ongi töö valitsev õhkkond üks kõige olulisemaid näitajaid. Palk on ka minu arust igati mõistlik – 2,40 tunnis ja lisaks 10% kohviku müügitulust,” ütles ta.

Oma tööotsimise kogemuse põhjal leiab Virve, et esimene töökoht ei pea eluunistust täitma. „Mulle on jäänud mulje, et paljud noored nõuavad oma esimeselt või teiselt töökohalt

liiga palju. Isiklikult olen näiteks telefoni teel raamatuid müünud, mis väga paljude mu tuttavate seas kutsus esile reaktsiooni: „Mina küll sellist tööd iial ei teeks!” Samas oli kollektiiv meeldiv ja töögraafik väga paindlik ning mingi lisaraha ikka teenisin. Lisaks on järgnevatel tööintervjuudel tööandjad just selle töökohaga kaasnevate kogemuste vastu huvi tundnud,” sõnas ta.

See töö ei ole mulle

Tartu ülikoolis kolmandal kursusel eesti ja soome-ugri keeleteadust õppiv Annely otsis tööd, et mitte vanemate rahakoti peal elada. Pakkumiseni ei läinud kaua, teda ootas ees proovitöö telefonimüüja ametis.

„Teise proovipäeva hommikuks olin jõudnud selgusele, et see töö ei ole mulle. Ma ei ole loobuja tüüpi ning olen end alati heaks suhtlejaks pidanud, aga tunnistan ausalt – ma ei suuda müüa toodet inimesele, kes vestluse algul ütleb, et ta on 85-aastane vähihaige.”

Annely otsustas, et telefonimüüjat temast ei saa ja hakkas uuesti töökuulutuste portaali vaatama. „Taas leidsin kaks tööpakkumist, mis tundusid huvitavad, ent nüüdseks olin oma otsingukriteeriume muutnud. Oluline on töö, mis tõeliselt kõnetab,” ütles ta. Nüüd ongi Annelyl ees uus võimalus. „Sama nädala lõpul helistati mulle ühest rõivapoest, kuhu esiteks oma CV saatsin. Kutsuti proovipäevale,” rääkis ta. ●

Üleskutse!

Tööd otsivad õppurid või juba kooli lõpetanud noored, kirjutage oma otsingutest: tuuli.joesaar@epl.ee.

Noored töötajad. -1- Kaarel loodab leida rakendust graafilise disaini alal. -2- Virve leidis endale töö administraatorina. -3- Annely proovib kätt rõivapoe töötajana.

Fotod: Jassu Hertsmann, Tanel Meos

Töö siiraks rõõmuks ja äraelamiseks

Töötajate sekka astub nüüd Kaarel Johannes – ajakirjanduse- ja kommunikatsioonitudeng, kes otsib tööd graafilise disaini alal.

Kaarel Johannes kirjutab endast nii: „Olen 23-aastane ajakirjanduse ja kommunikatsiooni eriala Tartu ülikooli tudeng. Hetkel olen lõpetamas oma õpinguid. Mu tõeline kutsumus – töö, mille tegemisest tunnen siirast rõõmu – on graafiline disain. Olen seda ka läbi tutvuste nüüd paar aastat nii-öelda vabakutseliselt teinud, kuid tänase päevani ei ole saanud tasuta praktikatki, sest seni on kõik minu otsingud

reklaami- ja disainibüroode poolt tagasi lükatud. Hiljuti panin üles ka oma kodulehekülje, kuid kahjuks ei ole seni olnud võimalust seda eriti reklaamida.”

Praegu töötab Kaarel kelnerina ühes catering-ettevõttes, kuid nendib, et sealt saadava palgaga ei ela ära, kui lisaks toidu ostmisele on vaja maksta nii üüri kui ka tasuda kommunaalteenuste eest. „Seetõttu otsin praegu tööd, millest ära elada, kuid samas ka tööd praktika jaoks. Kasvõi tasuta teeks graafilise disaini alal tööd, et teha end natukene nähtavamaks,” selgitab ta.

Kaarel on Tartus tööd otsinud ligi kaks aastat, vaadanud pakumisi portaalist CV-online, kandideerinud ka Facebookis levitavatele töökohtadele, uurinud tuttavate käest, praktikavõimalusi otsinud ka otse ettevõtete poole pöördudes.

„Senini on mind kutsutud kolmele tööintervjuule, millest ühelt tuln tagasi ka tööpakkumisega. Kahjuks pidin sellest aga loobuma, kui selgus, et ma ei saa oma õpingute pärast aega piisavalt töö järgi kujundada,” kirjeldab Kaarel oma tööotsingute kulgu.

Üha rohkem inimesi teeb vabatahtlikku tööd

Töötukassa vahendatud vabatahtliku töö eesmärk on ühiskonna heaks midagi ära teha.

Merle Must
merle.must@epl.ee

Töökassa kaudu vabatahtliku töö võimaluste kasutamine on viimastel aastatel üha populaarsemaks muutunud. Võrreldes üle-eelmise aastaga on sel viisil rakendust leidvate inimeste arv kahekordistunud.

2010. aastal, mil töötukassa vabatahtliku töö teenuse pakkumist alustas, osales seal vaid 14, järgneval juba 300 ja mullu juba 617 inimest, märkis töötukassa koondamistele reageerimise juht Maiken Sõrg. Ainuüksi eelmisel kuul on vabatahtlikuna tööd teinud juba 75 inimest, lisas ta. Vabatahtlikule maksab töötukassa

3,84 euro suurust stipendiumi päevas ning sõidu- ja majutustootust 10 eurosentit kilomeetri kohta.

Töötukassa pressiesindaja Erko Vanatalu sõnul teeb töötukassa koostööd umbes 150 ühendusega, kes vabatahtlikku tööd pakuvad. Inimene võib ka ise endale sobiva organisatsiooni otsida, seejärel sellest oma konsultandile teada anda ning siis sõlmatakse leping.

Vabatahtlikku tööd tehakse enamasti ühiskonna heaks näiteks kultuuri, hariduse ja heategevuse valdkonnas, kirjeldas Sõrg. Eesmärgiks ei tohi olla majandustegevus, tuluga töötajatele kokkuvõtteid. Eelmisel aastal olid Sõra sõnul töötukassa partneriteks kogudused, noortekeskused, haiglad, hooldekodud ja erinevad seltsid.

Töötukassa vabatahtliku töö andmebaasist filmitema-

lisi pakkumisi otsides leidis eelmisel aastal selle teenuse juurde tee Tartu ülikooli maalikunsti eriala lõpetanud Kadri.

Kunstnikust neiu on mullu novembrist saati vabatahtlik MTÜ-s Eesti Erinoorsootöö Ühing, kus ta valmistab sotsiaalselt õrna sisuga filme, et pöörata tähelepanu sildistamisele, just eelarvamustele, mis võivad tekkida puuetega inimeste või naiste suhtes.

Kaks-kolm tööpäeva

Kadri ülesanded ulatuvad stsenaariumide kokkupanekust ja taustinformatsiooni kogumisest filmimise ja montaažini, milleks kõige kulub tal nädalas kaks-kolm pikka tööpäeva. Ta sõlmis töötukassa kaudu MTÜ-ga lepingu ning kuigi Kadri oleks võimalus saada ka pakutavat toetust, pole ta seda taotlenud, kuna summa on väike ja tal pole jätku-

Kadri loodab, et vabatahtlik töö tuleb talle kasuks ülikooliõpingute jätkamisel.

Foto: Karin Kaljuläte

nud lihtsalt aega selleks pabeleid täita.

Kadri jaoks on tähtsamad just vabatahtlikust tööst saadavad oskused, mis ehk lihtsastavad tal kas välismaal või Balti filmi- ja meediakoolis filmi erialale õppima asuda. Praegu on ta ka ETV-s praktilal ja abistab näiteks saatete „Jüri Üdi klubi” ja „Kahekõne” juures.

Tööandjad võiks Kadri sõnul vabatahtliku töö kogemust rohkem väärtustada.

„Tööd otsides pole mõtet niisama mitte midagi teha,” kinnitas ta. „Olen töötanud, sest otsin erialast ametit, kuid seni saan vabatahtlikuna kogemusi koguda.”

Vabatahtliku töö tegemise kogemus on Sõra hinnangul tähtis samm karjääri planeerimisel ja eelseks palgatööle kandideerimisel. „See annab võimalusi uute töökontaktide loomiseks ja aitab kasutada aega sisukalt,” ütles ta. ●

Piirivalvurid otsivad taga Aasia päritolu immigrante

Eilse päeva jooksul tabasid Lõuna prefektuuri piirivalvurid kümneid Aasiast tulnud illegaale, kes olid ebaseaduslikult Eestisse sisenenud.

Võrumaal peeti eile kokku 26 Aasia päritolu sisserändajat. Piirivalvurid jätkasid võimalike illegaalide tabamiseks korraldatavat operatsiooni eile õhtul.

Seda, kuidas sisserändajad üle Eesti piiri said, kust nad üldse tulid ja mis neist edasi saab, on Lõuna prefektuuri pressiesindaja Kerly Peiteli sõnul veel vara öelda. Lõuna prefektuuri prefekti Tarmo Kohvi sõnul on eile 26 kinni peetud sisserändajat suurim hulk Euroopa Liidu välispiiril vähem kui ööpäeva vältel tabatud illegaale, aga neid isikuid võib olla veelgi enam, kui praeguseks tabatud.

Kohvi sõnul tegelevad piirivalvurid praegu otsingutega ja vajaduse korral saadetakse appi lisajõud. „Praegu tegeleb Lõuna prefektuur jätkuvalt aktiivselt illegaalide püüdmisega, oleme selleks täies valmisolekus ja vajaduse korral suuname operatiivselt piirkonda lisaressursse,” kinnitas ta.

Kohalike abi

Lõuna prefektuuri piirivalvurid paluvad kõikidel valvsatel lõunaestlastel, kes märkavad oma kodukandis liikumas kahtlust äratavaid inimesi, sellest kohe teada anda politsei hädaabinumbri 110, sest tegu võib olla ebaseaduslikult riiki sisenenud inimestega. Ühtlasi võib eeldada, et illegaalid püüavad hääletada end mõnele sõidukile. Ka sellistest juhtudest palutakse hädaabinumbrile viivitamatult teada anda.

„Ootame kindlasti kohalike elanike kaasabi, sest tahes tahtmata ei ulatu meie silmad ja kõrvid kõikjale. Lõuna-Eesti hõreasustusega piirkondades elavad kohalikud elanikud panevad kindlasti tähele võõraid, asiadi välimusega inimesi, nende hääletamisi sõidukitele või muid ebatavalisi sõidukite ja isikute liikumisi,” märkis Kohvi.

„Sellistest kahtlust äratavatest tähelepanekutest palume praegusel ajal kindlasti viivitamatult politsei hädaabinumbri 110 teada anda. Täna kõiki kodanikke juba ette – meie kõigi kohuseks on seista oma riigi julgeoleku eest!” lisas ta. ● **Martina Niin**

Riigipiir Võrumaal

Foto: Rauno Volmar

Reformierakond asub otsima vabatoetajaid

Plaani järgi loodab erakond kolme aasta jooksul koondada 30 000 liikmeseisuseta toetajat.

Kärt Anvelt
kart.anvelt@epi.ee

Reformierakond tahab muuta avatumaks ja ühe hoo-vana loob erakond vabatoetajate süsteemi. Arusaama järgi saaksid Reformierakonna ideid ja maailmavaadet toetavad Eesti kodanikud edaspidi erakonna poliitika kujundamisel enam kaasa rääkida. Samuti oleks vabatoetajatel võimalus erakonda annetustega toetada, kuid seegi on vabatahtlik. Ideaalis näeb Reformierakond, et 2015. aastal on erakonnal 30 000–50 000 vabatoetajat. Plaan on nii värske, et alles reedel tutvustati seda volikogul.

Peaministri büroo juhataja Kairi Uustulnd, kes Eesti Päevalehele plaane tutvustas, viitas, et Reformierakonna liikmeskond on tohutult kasvanud – ainuüksi jaanuarikuu jooksul avaldas erakonnaga liitumise soovi ligi 600 inimest. „Erakonnas on juba praegu ligi 12 000 inimest ja kui ühinemine sellises tempos jätkub, siis oleme vabariigi aastapäevaks Eesti suurim erakond,” tõdes Uustulnd.

Ta märkis, et ajaga ja erakonna kasvuga kaasas käimiseks peab muutuma erakonna struktuur. Nii hakatigi mõtlema, kuidas oma valija-

Peaministri büroo juht Kairi Uustulnd

Foto: Rauno Volmar

ajal erakonna liikmed,” rääkis Uustulnd.

Tema sõnul on süsteemi eeskujuks USA mudel, kus vabatoetajad on väga levinud. „Analoogne näide on praegu toimuv rahvakogu, kuid see on ühekordne, piiritletud. Ideaalis võiks selline asi kogu aeg toimuda,” ütles Uustulnd.

Kuidas siis need 30 000 või enam vabatoetajat leida? Uustulnd tõdes, et sündida ei saa kedagi, kuid võimalike vabatoetajate kontaktid

loodetakse esialgu saada oma erakonna liikmete vabatahtliku töö kaudu.

„Vabatoetaja saaks ka kirja panna, mida ja kui palju on ta valmis panustama – ehk soovib keegi telefonitööd teha, keegi tahab üksle käia. Kedagi ei panda aga tegema midagi sellist, mis neile ei meeldi,” rõhutas Uustulnd.

Ta lisas, et vabatoetajad on oma soovi kohaselt avalikud ja et vabatoetajaks olemine ei kohusta erakonnale annetuse tegemist, kuid see võimalus on vabatoetajatel siiski olemas. ●

Miks pole suur Reformierakond seni rahva häält kuulanud?

Tõnis Saarts

pololoog

USA erakonnasüsteem ja erakondade toimimine on veidi teistsugune kui Euroopas. USA erakonnad pole kunagi olnud kuigi liikmeskonnakesksed ja tugeva organisatsiooniga nagu Euroopas. Vabatoetajate süsteem on lisamudel, mida võib rakendada, kuid see pole Euroopas kunagi olnud väga levinud ega valdav. Eestisse, kus erakondade areng on ikka toimunud euroopaliku mudeli järgi, võib üritada USA

eeskujusid üle kanda, kuid ma ei usu, et see erilist efekti annaks. Pigem võib see hoopis vähendada inimeste soovi end ametlikult erakonna liikmeks registreerida. Võimalik, et Reformierakonnal on vabatoetajate süsteemi vaja ennekõike selleks, et end avalikkuse silmis tugevamana ja legitiimsena näidata.

Tekib veel küsimus, miks üle 10 000 liikmega Eesti Reformierakond pole seni piisavalt oma praeguste liikmete potentsiaali kasutanud, et kuulata nn rahva häält.

Loodav IT-asutus neelab Tiigrihüppe ja EENeti

Ministeeriumi kinnituseel kasutatakse seniseid kaubamärke edasi, kuid eraldi asutused kaovad.

Lauri Tankler
lauri.tankler@epi.ee

1995. aastal toonase välisministri, praeguse presidendid Toomas Hendrik Ilvese ja toonase haridusministri Jaak Aaviksoo omavahelisest kirjavahetusest sündinud Tiigrihüppe programm saab sümboolse lõpu lähiajal, kui sama haridusministri eestvedamisel koondatakse ühte uude organisatsiooni Tiigrihüppe sihtasutus, haridusasutuste andmesidevõrk EENet ja eelkõige kõrghariduselu IKT-ga tegelev Eesti infotehnoloogia sihtasutus.

Uut struktuuri on ette valmistanud juba mõnda aega ja tõenäoliselt kuulutab haridusministeerium selle kava välja just täna. Otsuse peab formaalselt kinnitama valitsus ja ilmselt jõuab see dokument valitsuse istungilauale juba veebruaris.

Terviklik vaade

Haridusministeeriumi avalike suhete osakonna asejuhataja Tarmu Kurm selgitas, et peale kulude kokkuhoiu ja bürokraatia vähenemise on eesmär-

Ümberkorraldusega loodetakse kogu haridussüsteemi vajadustega arvestada.

Foto: Annika Haas

giks ikkagi sisuline kasu. „Aeg on edasi liikunud ning nüüdsete tehnoloogiate kasutamine ja arendamine ministeeriumi vastutusalas vajab terviklikumat vaadet ja juhtimist,” ütles ta. „Ühendasutuse loomisega soovime anda kogu hariduse informatsiooni ja kommunikatsioonitehnoloogiale (IKT) suure arengutõuke. Kui meil on asutus, mis vastutab haridussüsteemi IKT arendustegevuse eest tervikuna – mitte eraldi üldharidus, kutseharidus, kõrgharidus jne –, siis saame ju paremini arvestada hariduse kui terviku vajadusi.”

Uus asutus tuleb Eesti infotehnoloogia sihtasutuse (EIT-SA) baasil ehk siis põhimõtteliselt koondatakse Tiigri-

hüppe ja EENet EITSA alla. Kusjuures EITSA uue põhikirja tööversioonis pole Tiigrihüppe ega EENeti sõnagagi mainitud.

Kurm kinnitas, et kaubamärgid ei kao kuhugi, vaid ühendorganisatsioon tuleb uus: uue struktuuri, nime ja juhtidega. „Kuna puudub vajadus, et ühendasutus osutaks teenuseid riigiasutuseks, siis praktilistel kaalutlustel tegime ministritele ettepaneku luua uus organisatsioon EITSA baasil,” ütles Kurm. Praktiliseks kaalutluseks oli tema sõnul ka asjaolu, et näiteks Tiigrihüppe SA-l on peale riigi 37 asutajat (eraettevõtted ja eraisikud), mis muudab asutuse juhtimise keeruliseks. ●

Rahvusopera
Estonia

Valgevene kultuuripäevad Eestis

Valgevene Suure Ooperi- ja Balletiteatri külalisetendused Estonias

- 8.02 | Hatšaturjani ballett
Spartacus / Välja müüdnud!
- 9.02 | Balletiõhtu / Välja müüdnud!
Balakirevi „Thamar“ ja Rimski-Korsakovi „Šeherezade“
- 10.02 | Borodini ooper
Vürst Igor / Välja müüdnud!
- 12.02 | Puccini ooper
Madama Butterfly
- 13.02 | Puccini ooper
Madama Butterfly

Piletid müügil Estonia kassas, Piletimaailmas ja Piletilevis.

www.opera.ee

Külalisteatrit majutab:

SOKOS HOTEL
VIRU

„Vabatoetaja saaks ka kirja panna, mida ja kui palju on ta valmis panustama.”

teni – näiteks viimastel riigikogu valimistel toetas Reformierakonda peaaegu 165 000 inimest – ja kõigi Eesti kodanikeni jõuda. Rahvakogugi näitas, et inimesed tahavad ka valimistevahelisel ajal kaasa rääkida.

Ameerika eeskujul

„Meile meeldiks, kui meil oleks inimestega pidev kontakt: meie saame rääkida oma ideedest ja küsida ühtlasi tagasisidet, kas see on üldse aktsepteeritav, on siin mingisuguseid ohte või on kellelgi hoopis paremaid ideid. Tähtis on kahe-suunaline vahendajateta suhtlus. Sellest siis idee luua vabatoetajate süsteem, kus kõik Reformierakonna maailmavaadet toetavad inimesed saaksid kaasa rääkida poliitika, otsuste, ideede ja programmi kujunemisel, olemata samal

Katus

• Esialgses Eesti Rahva Muuseumi võidutöös oli näha pilte inimestest, kes katuse peal kõndisid. Kahjuks katusele ikkagi enam ei saa. Projekteerimise käigus oleks pidanud suurema kandevõime jaoks tegema maja sisse paksemad kandetalad, millega arhitektid nõus ei olnud. Muidugi ehitama ka mingisugused piirded, aga arhitektide seisukoht oli selline, et katus peab olema täiesti puhas. Kuna piirdeid ei saanud sinna ehitada, jääb ka katusele minemata. Tagumiste niinimetatud pjedestaalide peal saab jalutada.

4–4,5 m

Maaküttetorud

• Raadi järve ja põllu sisse paigaldatakse kokku 55 km küttetorusid, mis varustab ERM-i maaküttega. Peeter Mauer rääkis suvel Eesti Ekspressile, et seetõttu pole ERM-il vaja edaspidi sooja osta. Maaküttesüsteem vajab käigushoidmiseks küll elektrit, aga selle maksumus on arvestatud juba üldise elektrikulu sisse.

Vesi maja all

• Maja on ühtmoodi ka sillaks nendele väikestele tiikidele, mis seda ümbritsevad. Hoone alt saab läbi ja-lutada, talvel ehk jää-tunud vete peal uisutada. Tegemist on avatud piirkonnaga, nii et kui isegi maja on õhtul kinni, saab õues ikkagi maja alla minna.

Tiigivaatega amfiteater ehk konverentsi- ja kinosaal.

Välisfassaad

• Algselt klaasmajaks tituleeritud hoone on projekteerimise käigus saanud endale veidi vähem läbipaistva välisseina. Maja tuleb ikkagi betoonist, kuid topeltkoorikuga, kinnitab projektijuht Peeter Mauer. Umbes pooleteise meetri kaugusele betoonist tuleb klaasist kate.

• Maja peaks hakkama peegeldama ümbritsevat loodust just sellise värviga, nagu parasjagu õues on – talvel lumega valgem, suvel roheluse keskel rohelisem, sulandudes justkui ümbritseva loodusega ühte.

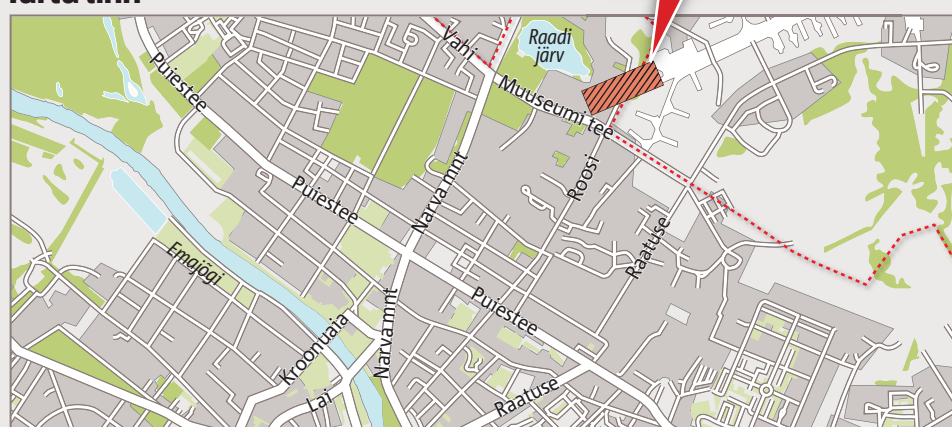
• Omaette küsimus oli projekteerijatel see, kuidas lahendada ära kõiksugused kommunikatsioonid, mis tavapärast erinevate korstnate ja lõõride näol hoonete katuseid „kaunistavad“. Arhitektide puhta katuse soovi tõttu projekteeriti kõik need lahendused hoone külgedele – betoonseina ja klaasist katte vahele.

Hakkab pihta: Eesti Rahva Muuseumi ehitus algab kuu aja pärast

Eelmisel nädalal allkirjastas Riigi Kinnisvara AS Eesti Rahva Muuseumi uue peahoone ehituse peatöövõtulepingu summas 47 596 998 eurot. Sisuliselt tähendab see, et kuu aja pärast lööb peatöövõtja OÜ Fund Ehitus kopa maasse ja aastaid kahtluse all olnud ERM-i uus hoone saab hoo sisse. Vaata siit, milline tuleb uus hoone, mis peaks kolme aasta pärast, 2016. aasta lõpus oma ukSED avama.

Eesti rahva muuseumi planeeritav asukoht

Tartu linn

Allikas: visualisatsioonide virtuaalne keskkond: 3+1 arhitektid; graafika: Maret Müür

Ruumide jaotus ruutmeetrites

Muuseumi
pood*

300 m²

Restoran,
kohvik*

1000 m²

Muuseumi
bürooruumid

1400 m²

Laborid ja
tööruumid

2100 m²

Näituste ala

6300 m²

Avalik ala

6400 m²

November 1996
Riigikogu otsus, et
ERM-i hakatakse ehi-
tama 2002. aastal.

Riigikogu otsus, et
ERM-i hakatakse ehi-
tama 2002. aastal.

Juuni 2003

Otsus rajada uus peahoone Tartusse Raadile.

Juuni 2005

Rahvusvahelise arhitektuuri-
võistluse väljakuulutamine.
Novembriks esitati kokku 108
võistlustööd.

Jaanmar 2006

Arhitektuurivõistluse võitjaks kuulutatakse eskiisprojekt nimega „Mälestuste väli” (*Memory Field*), autorid arhitektid Dan Dorell, Lina Ghotmeh ja Tsuvoshi Tane.

September 2007

Tartu linn ja Tartu vald kinnitavad ERM-i detailplaneeringu.

Detsember 2008

Pärast mitmekordset ümbertegemist võttis tellija vastu arhitektide esitatud eelprojekti.

November 2009

ERM esitas Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusse (EAS) taotluse rahastada muuseumi eurorahade kultuuri- ja turismiobjektide meetmest.

2010

Eelprojekt ja tööprojektide pidev ümbertegemine, kooskõlastamine. Hoonealuse maa puhastamine.

September 2011

Hoone ehitamise ülesanne antakse üle Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsile.

Märts 2012 •

Valitsus kinnitab, et ERM ehitatakse kultuurkapitali rahadega, põhimõtteliselt siis Eesti maksumaksja rahade eest.

Veebruar 2012

Euroopa Komisjon soovitab taotlus tagasi võtta, et mitte hakata ette valmistama negatiivset otsust.

September 2012

Kuulutatakse välja riigihange
peatöövõtja leidmiseks.

29. jaanuar 2013

RKAS allkirjastas peatöövõtjaga lepingu summas 47,6 miljonit eurot.

Märts 2013

Ehitustööd peaksid
pihta hakkama.

2015. aasta lõpp

Eeldatav hoone
valmimisaeg.

2016

Hoone sisustamine, püsinäituste
rajamine, muuseumi kolimine.
Aasta lõpul avab muuseum oma
uksed külastajatele.

Hoidlad

- Maa-alused hoidlad, 7000 ruutmeetri jagu, osutused ehitushuvilistest irvhammastele heaks kondiks, mille kallal iriseda – Eesti kliimas maa alla midagi ehitama hakata, mis peab veel lõpuks niiskust hoidma, on keeruline kui mitte võimatu paljude arvates. ERM-i projekti puhul aga leiti selline ehitustehniline lahendus, mis pidi ümbritseva looduse tasapindade tõttu niikui nii ühel hetkel juhtuma. Nimelt ehitatakse need hoidlad ikkagi maapinnale ning seejärel täidetakse muldkehandiga selle küljed.

- Hoidlate siseseinad ehitatakse niiskust absorbeerivast materjalist, mis tähendab, et liigse niiskuse puhul imeb sein selle sisse. Liigse kuivuse puhul aga annab niiskust tagasi.

- Katuseaknad lähevad mõnes kohas selliselt läbi maja, et annavad loomulikku valgust ja võimaldavad ka maja sees nii-öelda õue minna.

70 m

350 m

14 m

Muuseumi hoidlad

7500 m²

Tehnilised ruumid

7580 m²

ERM arvudes

Kasulik pind	28 684 m ²
Elektritarbimine	Eeldatav energiatarve 4800 MWh, sellest umbes 1250 MWh maa-soojuspumba jaoks.
Soojaenergia ja elektrikulud kokku	Praegustes hindades u 408 000 eurot aastas.
Maksumus	Eeldatav kogumaksumus umbes 63,1 miljonit eurot, millele lisandub käibemaks.

Kolm suuremat riigihanget, mis veel tulevad

1 Välised küttesüsteemid **2** Tulekustutus- ehk sprinklersüsteemid **3** Haljastustööd maja ümber

*koos
abiruumidega

Teenekas veepuhastaja Elvi Eesmaa puhkas vaid korra

-1- Elvi Eesmaa alustas jaamas tööd 1970. aastatel. **-2-** Lapsed keelasid Elvil talvel jalgrattaga sõitmise. **-3-** Tamsalu veepuhastusjaam lausa särab. Fotod: Rauno Volmar

Balti põllumehed süütavad protestiks heinapakid

Järgmisel nädalal on Euroopa Ülemkogu, kus loodetakse jõuda kokkuleppele järgmise eelarveperioodi põllumajandustoetustes, põllumehed kavandavad arutelude eel meeleavaldust.

Põllumeeste keskliit ja põllumajandus-kaubanduskoda teatasid, et homme kogunevad Eesti põllumehed taas Tallinnasse Raeoja platsile protestiaktiksioonile, et nõuda võrdseid konkurentsitingimusi Euroopa Liidus. Põllumeeste keskliidu asepresidendi Jaan Sõra sõnul on see loodetavasti viimane põllumeeste protestiaktiksioon sel teemal – tema sõnul on tehtud kõik, et Balti põllumeeste ühissõnum jõuaks Brüsselisse.

Kell 17.30 süüdatakse heinapakk, mis on signaaliks Via Baltica trassil kuni Läti piirini paigutatud heinapakide süütamiseks. **ERR**

10 000 väljakutse puhul tunamullu kiirabi ei vajatudki

Tallinna kiirabi

Terviseameti andmete järgi kutsuti 2011. aastal kiirabi välja 273 258 korral, neist väljakutsetest täideti 263 220 ehk 96%. Täitmata jäädud 10 038 väljakutsest 55% tühistati ning 45% puhul sai kiirabi küll kutse, ent kohale jõudes selgus, et abivajajat enam ei olnud või teda sellelt aadressilt ei leitud.

Väljasõitudel sai abi 252 044 inimest, kellest 88% olid täiskasvanud ja 12% lapsed. Ligi 5100 väljasõidul tuli kiirabil konstateerida surma.

625 korral tuli kiirabil inimest elustada, elustamine õnnestus vaid umbes kolmandikul kordadel. **Delfi**

Aastapäeva paraadil Tallinnas lendavad Taani hävitajad

Tänavusel Eesti Vabariigi 95. aastapäeva puhendatud paraadil teevad ülelennu Eesti õhusõidukid ja Eesti õhuruumi turvavad Taani hävitajad F-16.

Taani õhuväe neli hävituslennukit ja 55-liikmeline meeskond võtsid 2011. aasta septembris üle NATO Baltikumi õhuturbemissiooni Eestis, Lätis ja Leedus.

Eesti Vabariigi 95. aastapäeva paraadil peetakse Tallinnas ja piduliku kontserdi Estonia kontserdisaalis lavastab Tallinna Linna teatri peanäitejuht Elmo Nüganen. **Delfi**

3. lugu

Rein Sikk
Kaeva küla, Tamsalu vald

Tamsalu veepuhastusjaama teenekas töötaja karjatab väsimatult juba nelikümmend aastat sitikaid-satikaid.

Kui mõni Tamsalu kahest ja poolest tuhandest inimesest nõusid peseb või kempus toimetamise järel vett tõmbab, ei oska ta aimatagi, et solgitorude teises otsas seisab juba nelikümmend aastat krapsakas, praegu 75-aastane Elvi Eesmaa. Kõvahäälne daam, kes torude, filtrite, pumpade, survete ja kraanide vahel lahedasti orienteerub, oma sitikad-satikad solki puhastama saadab, heitveest lõpuks muda ja puhta vee välja võlub. Tõele au andes on Elvi sitikateks-satikateks hüütud elukad tegelikult hoopis aktiivmudas pesitsevad bakterid, kes inimtegevuse jäädikidel hea maitsta lasevad.

„Kas siin keegi üldse tööd ka teeb?“ imestab mõnigi Tamsalu veepuhastusjaama sattunu, sest kõik on mitme tuhande inimese solgi töötlemise koha jaoks liiga puhas. Suisa särab, vaat et enamgi kui

Märkamata kangelased

... on Eesti Vabariigi 95. sünnipäeva sari, kus räägime suurema tähelepanuta jäänud tublidest inimestest. Kirjutage aadressil rein.sikk@epl.ee, kui teate mõnd märkamata kangelast.

mõne kuulsa ja trendika koka-saate köök. Aga see särav paik on tegelikult ju koht, kus maa-keeli öeldes tehakse sitast saia.

Loomulikult tehakse veepuhastusjaamas tööd – ja kuidas veel! Rahvajutt räägib, et korra neljakümne tööaasta jooksul olla Elvi ära väsinud. Õel-nud ülemusele, et võtan nüüd pike-ma puhkuse. Läinud ja istunud veerand tundi omaette kivi otsas. Siis rüganud edasi.

Elvi naerab selle jutu peale ja ütleb, et ta võib ju puhkusel olla, aga kuna ta enese maja jääb veepuhastusjaamast vaid mõnesaja meetri kaugusele, on ta nagunii ööpäev läbi ja aasta ringi tööl. Ka 1. jaanuaril tuleb andmed kirja panna. Kord peab olema. Ja kui vaja, on Elvi korra loonud ka jокkis töömeestele ämbriga vett pähe valades või siis koeraga õpetust andes. Vapper naine on ka metsas hundiga võidelnud, oma koera Betti tolle käest päästnud.

Kõik algas 1972. aastal, mil veepuhastusjaama ehitavad töömehed palusid ehitusplatsi kõrval elaval ja pudulokuseid karjataval Elvil chitusel silma peal hoida. Hoidiski, ega siis ükski töö tükk küljest ära võta. Mõne aasta pärast oli

meditsiiniõe haridusega Elvi juba veepuhastajana ametis, sõelus veest õli välja, jahmerdas klooriga, rikkus oma tervist. On seetõttu 12 korda operatsioonidel käinud. „Siis ma tõesti puhkan, sest haiglast ei saa ma miskil kombel minna puhastusjaama vaatama, kas

Vapper naine on ka metsas hundiga võidelnud, oma koera tolle käest päästnud.

kõik korras on!”

Kord algusaastail jooksid mingid torud umbe. Elvi ei saanud umbeläinud torudega ruumi ust lahti. Kut-sus mehe appi. Ja kui siis viimaks uks avanes, paiskus selle tagant välja voog kui hiigel-torust, pidi veel avaja uksega uimaseks lööma. Tuba oli laeni ja lõhkemiseni vett täis. Sellest ajast peale teab Elvi torude hingeelu vaat et paremini-gi kui inimeste oma.

Paberitega meister

Üks veepuhastusjaamas ema kõrval üles kasvanud poegadest on täna siinsamas ametis ja pojapoeg õpib sama ametit. Too utsitanud veel kusagil teises veepuhastusjaamas, et kus see häbi ots – nii rokane. „Tul-

ge vaadake, milline mu vana-ema jaam on!” Elvi aga kougib sahtlist välja tehnikaülikooli diplomi, mis näitab, et ta on paberitega meister, kursused läbinud. Väsimatul Elvil on selge tulevikupilt: „Olen kõigile öelnud, et kolm päeva pärast mu surma pole neil siia asja, sest toimetamist jätkub ka siis mul veel mitmeks päevaks!”

Meeleharmini teeb vaid see, et lapsed keelasid talvel jalgrattaga sõitmise – kartsid, et memm kukub end libedaga sandiks. Muud liiklusvahendit pole Elvil aga elu sees olnud. Ta ise kutsub oma kahe rattalist sõpra „kurvasilmseks meruks”. Basseinid ta ümber on täis sulinat ja satikate-sitikate matsutamist. ●

Presidendi kõne

... on iga loo lisa, kus me kangeline kehastub vabariigi aastapäevakõnet pidavaks presidendiks.

Elvi Eesmaa mõte on selline: „Inimesed, mõelge ikka selle peale, mida te kraanikaustist või WC-potist alla lasete. See, mida näevad veepuhastajad, tähendab ju laiemat ühiskõiksust ja hoolimatust nii inimeste kui ka Eesti looduse vastu. Hoolikus pole kunagi patt.”

Teisipäeval Päevalehes:

Sarjas juba ilmunud lugusid saad lugeda: www.epl.ee

Juris Zhigurs – endine baleriin, kes tohterdas viskeodaga uppuvat Kalevi staadioni.

Täna Delfis:
Kui kalliks kujunes avatud turu elektrihind jaanuaris?

EESTI RATTURITE RÖÖVIJA LASTI LIIBANONIS MAHA

Liibanoni idaosas sai tulevahe- tuses valitsuse sõduritega sur- ma vähemalt kümme relvasta- tud võitlejat, teatasid reedel Li- banoni armeeringkonnad. Huk- kunute hulgas oli tagaotsitav

Chalid Hmeijid, keda kahtlus- tatakse seitsme Eesti jalgratta- turisti röövimises osalemises 2011. aastal. Hukkus ka kaks sõdurit ja veel vähemalt kümme inimest sai haavata. **Delfi**

SUURE TEATRI BALLETIJUHT TEAB OMA RÜNDAJAT

Moskva Suure Teatri balleti kuns- tiline juht Sergei Filin teatas BBC- le antud usutluses, et teab, kes oli teda tabanud happerünna- ku taga. „Mul pole üksnes kaht- lust, kes seda tegi, vaid ma olen

absoluutselt kindel, et tean teo toimepanijat. Aga räägin sellest alles siis, kui uurijad on valmis vastava avalduse tegema,” sõnas Filin usutluses. Filinit rünnati 17. jaanuaril kodumaja ees. **EPL**

AUTOPOMM IRAAGIS

Põhja-Iraagis Kirkukis hukkus pühapäeval autopommirün- nakus politsei peamajale vähe- malt 30 inimest. Ükski rühmi- tus ei võtnud rünnaku eest kohe vastutust. **ERR**

Mali Timbuktu linna elanikud tervitasid ekstaatiliselt oma prantsuse päästjat, president François Hollande'i. Kas kodus ootab teda majanduslik kollaps?

Foto: Reuters/Scanpix

Prantsusmaa kõlgub majanduskrahi serval

President François Hollande'i valitsuse minister tunnistas üles: tema riik on pankrotis.

Raimo Poom
raimo.poom@epl.ee

Prantsuse vägede sekkumi- ne Malis on vähemalt esialgu läinud üle ootuste hästi. Aaf- rika riigi põhjaosa oma kont- rolli alla saanud islamistid on võrdlemisi lühikese ajaga tagasi löödud ning Mali valit- susväed taastavad prantsuse sõdurite toel kontrolli tähtsa- mates linnades.

Olukord on isegi nii hea, et Prantsusmaa president François Hollande võttis nädalavahetusel ette kiirvisi- di Malisse. Laupäeval maan- dus riigipea Mali keskosas asu- vas iidse Timbuktu linnas, kus kohalikud elanikud teda tänavatel võimsate ovatsioo- nidega tervitasid. Tuhanded islamistide kehtestatud režiimi alt vabastatud inimesed hüü- sid „Vive la France!” ehk „Ela- gu Prantsusmaa!”.

Esinedes Mali pealinnas Bamakos, lubas Hollande, et Prantsusmaa aitab igal juhul sõjaliste operatsioonide järel riigi taas üles ehitada.

Kuid võidukas sõda Malis on varjutanud samal ajal Pariisis aina kuumeneva teema ehk Prantsuse riigi rahakoti vilet- sa seisu. Jõudes Aafrika või- dupidustustelt koju, võib Hol- lande leida, et Mali ülesehitam- iseks polegi tal nii lihtne vahendeid leida.

Raha pole üldse, kui usku- da eelmisel nädalal Prantsus- maa töö- ja sotsiaalse dialoo- gi ministri Michel Sapini sõnu. „Riik on küll olemas, aga see on totaalselt pankrotis. Seepä- rast oleme pannud paika plaa- ni eelarvedefitsiidi vähendami-

on taastumise teele asunud riik,” lükkas Moscovici kiiresti kõik ümber.

Maksud laekuvad kehvasti

Kuid siiski on raske ümber lükata tõsiasja, et Prantsuse riigi finantsidega pole kõik sugu- gi mitte korras. Pariisi kesk- valitsuse mullune eelarvede- fitsiit tuli kokku suurem, kui alles novembris arvati, kerki- des 87,2 miljardi euronit ehk 4,5 protsendini SKT-st. See on poole rohkem, kui euroala riikidele kehtivad Maastrichti kriteeriumid lubavad ning see number ei väljenda ka kohalike omava- litsuste ja riigikait- se kulutuste panust defitsiiti.

Samuti laekusid maksud, eriti käi- bemaks, kehvemi- ni, kui oodati. Ainukese hea uudisena käis Prantsuse rahan- dusministeerium eelmise aas- ta kohta välja fakti, et kesk- valitsuse kulutused vähenesid. Tõsi, seda vaid 300 miljoni euro võrra, mis Prantsusmaa- suuruse riigi puhul on väiksem tilgast meres.

Eelmisel nädalal korral- datud kiire avaliku arvamu- se küsitlus näitas, et prantsla- sed ise ei usu enam Hollande'i

vasakpoolse valitsuse eitusi riiki ähvardavatest finantsohtu- dest. Telekanali BFM tellitud uuringu järgi nõustus 63 prot- senti prantslastest, et „Prant- susmaa on pankrotis”. Neist 45 protsenti olid väitega enam- vähem nõus ja 17 protsenti täielikult seda meelt. ●

Uus euroala hädariik?

Riigi finantsolukord on pan- nud selle aasta alguses nii mõndagi analüütikut asjast tõsiselt rääkima. Näiteks aval- das samal ajal USA majandus- ajakiri Fortune loo „Eurokriis, millest keegi ei räägi: Prantsus- maa vabalangemises”. Artiklis nenditi, et eurotsooni suuru- selt teine majandus kannatab konkurentsivõime kadumi- se käes juba rohkem kui üks- ki teine ühisraha kasutav riik. „Prantsuse tööstuse kokku- kukkumisest vaadatakse tih- ti mööda, väites, et eurotsoo- ni kriis on möödas. Tegelikult on Prantsusmaa – mitte Kree- ka või Hispaania – see riik, mis kujutab endast nüüd kõi- ge suuremat ohtu euro püsimi- sele,” hoiatati loos otsesõnu.

Rail Balticu raha kärpimisega ei tohi leppida

Kiire rongiühendus Euroopaga parandaks Eesti ja teiste Balti riikide majanduskasvu väljavaateid.

Foto: Reuters / Scanpix

Eurosaadiku aruanne

Vilja Savisaar-Toomast
Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsioon

Alanud nädalal peetakse eelarveteemaline Euroopa Ülemkogu, mis peaks otsustama eelarvekärbe- te suuruse üle.

Selle valguses on kuulda kaht- levaid väljaütlemisi ka Rail Balticu rahastamise (Euroopa Ühendamise Rahastust – CEF) ohtu sattumise ja kogu projekti edasilükkumise kohta.

Rail Balticu projekt on olu- line eeldus Eesti reaalsel ühi- nemisel Euroopa ühtse sise- turuga. Euroopa Komisjon plaanis oma esialgses eelarve- kavas CEF-i mahuks 50 miljar- dit eurot, millest 10 miljardit tuleks ühtekuuluvusfondist. Liikmesriigid on aga nõudnud kogu eelarve kärpimist ja nii on praegu laual ka CEF-i või- malik vähendamine 46 miljar- di euronit.

CEF-i üldise mahu vähene- mine ei tähenda kohe, et kõik toetust taotlevad projektid saaksid vähem raha, vaid tihe- neb lihtsalt konkurents, ehk vähem projekte saab positiiv- se otsuse. Suurema arvu pro- jektide toetamisel on ka meie peaministril Ülemkogul suur roll kaitsta CEF-i loomist esi- algu kavandatud mahus.

Eesti jaoks on oluline, et säiliks see 10 miljardi suuru- ne osa, mis tuleb ühtekuulu- vusfondist, kuna just sealt on kavandatud finantseerida Rail Balticu projekti. Sellele 10 mil- jardile on õigus pretendeeri-

da vaid ühtekuuluvusmaadel. Arvestades, et nii Baltimaad kui ka Poola on ühtekuulu- vusmaad, loob see Rail Balti- ticu jaoks positiivse olukorra.

Siinkohal tuleb keskendu- da väga tähtsale faktorile: Ees- ti, Läti ja Leedu tõsisele soo- vile rajada Rail Baltic. Enne- kõike oleneb see peaministrite, rahandus- ja majandusminist- rite ning ametnike sihikindlast tegutsemisest oma koduriigis, mis lihtsustab teiste otsustajate toetuse ja toe leidmist. Samuti vajab see koordineeritud eel- tööd kõigis kolmes Balti riigis.

Kas kasutad või kaotad

Kindlasti on siin oma osa Euroopa Parlamendil. Hea meel on tõdeda, et nii Rail Balticu kui ka CEF-i asjus on europarlamenti transpordi- ja turismikomisjon ning regio- naalarengukomisjon võtnud toetava seisukoha. Olen ka ise Rail Balticu kohta korduvalt komisjonis sõna võtnud ning leidnud mõistmist ja toetust.

Vähetähtsam pole ka tõsi- asi, et Euroopa Parlamendi transpordikomisjon on oma arengudokumentides väljen- danud kindlat seisukohta, et taristu rajamiseks luuakse uusi töökohti ja pannakse alus majanduskasvule.

Rahastamise juurde taga- si pöördudes ei saa kindlasti nõustuda nendega, kes väida- vad, et kui Rail Baltic ei saa toetust selle eelarveperioodi jooksul, siis järgmisest ikka saab. Konkurents infrastruk- tuuri projektide vahel on tohu- tu ja kehtib põhimõte „kas kasutat või kaotad raha”.

Alati on neid, kes on oma plaanidest rohkem innus- tunud, ja raha ei jää kunagi kasutamata. Meie kurvastu- seks lükkaks projekti mitte- esitamine selleks eelarvepe- rioodiks Rail Balticu ehitam- ise väga pikalt edasi. ●

ILMAST

Kui pole halba ilma, vaid on halb riietus, siis miks minust palju kõvemad suusatajad, kel kahtlemata on minust palju õigem riietus, ikkagi haigeks jäävad, ah?

AJAKIRJANIK **PRIIT PULLERITS** OMA SUUSABLOGIS

TÕSTAMAAST

Just valmisolek lahku-
da situatsioonis, mis hak-
kab inimväärikust alan-
dama, annabki õpetajale
enesekindluse, sisemise

vabaduse ja vastupidavu-
se jätkata.

ÕPETAJA **KATRIN JOHANSON** (PÄRNU
POSTIMEES)

KOOLIVÄGIVALLAST

Füüsilisele agressioonile ei pea
ilmtingimata vastama füüsilise
kaitsega, kuid muud vahendid
on selgelt vähem efektiivsed.
PSÜHHOLOOG **AVO-REIN TEREPIING**
(POSTIMEES)

ÕPINGUTEKS TOETUST otsides sain kannatada. Aga ikka veel ei taha ma ärijuhtimist õppima minna

Kultuurirämpsus pole juurde vaja

Mis meist saab?

Peeter Kormašov
tudeng

Humanitaaride ras-
ket elu kajastavate
kirjatükide valgus-
ses hakkasin enda
erialavalikule ja stipendiumi-
saagadele mõtlema. Ka mina
olen tegelikult rahul, et baka-
laureusetasemel maailmapilti
avardavat semiootikat õppisin.
Umbes aasta eest otsustasin,
et tahan edasi Berliini kunsti-
ülikooli kultuuriajakirjanduse
magistrisse minna. Üheksa-
kümnendatel oli Berliin nagu
20. sajandi alguse Pariis, kuhu
„boheemlastele” ja „kunstiini-
mestele” koguneda meeldis.
See oli kui vabameelse atmo-
sfääriga hedonismi soodustav
hipsteri- ja hipipesa, mille 20.
sajandi Euroopa lõhestatuse
sümbolina kehtimine veelgi
võluvamaks muutis. Inspireer-
ivamat keskkonda kultuuri-
ajakirjanduse tudeerimiseks
on raske kujutleda.

Õpingute kestel tuleb
tudengitel läbida mitmenäda-
lased praktikumid Saksamaa
suuremate meediaväljaannete
juures. Minu üllaks eesmärgiks
oli õppekava läbimisel sarnast
mõtteviisi tutvustada Eestis.
Õppetöö ülikooliseinte vahelt
välja toomine ja potentsiaalsete
tööandjatega kontakti viimi-

ne aitaks noortel humanitaari-
del pärast õpinguid kergemini
tööd leida. Idealistlik ja naiiv-
ne mõtteviis muidugi. Kui pal-
ju kõrgharidusega vaimutead-
lasi tööturul ikka vaja on?

Raske stipendiumi saada

Pettumuste vältimiseks käisin
Berliini kunstiülikoolis lahtiste
uste päeval ja viisin doku-
mendid isiklikult kohale. Kui
ülikooliga sujusid asjad algu-
sest peale, siis stipendiumi saa-
mine kujunes arvatust keeruli-
semaks. DAAD-i (Saksa välis-
vahetusteenistuse) komisjon
ütles, et kultuuriajakirjanduse
erialale on täiesti võimatu sisse
saada. Seda pääseb igal aastal
õppima 20 inimest, konkureerijaid
olevat lausa tuhande ringis.
„Kas sa tahad ajakirjanikuks
saada, mingi kirjanik oled või,
sa jääd ju vaeseks, sa ei leia
tööd, miks sa majandust või
vähemalt meediateadust õppima
ei lähe?” Sellised olid stiilipuhastest
bürookraatidest koosneva komisjoni
soovitused. Enesestmõistetavalt
ma DAAD-i stipendiumi ei saanud,
küll aga läbisin kultuuriaja-
kirjanduse kandideerimiskadalipu.

Kahtlaste kultuurinärakate
toetamine ei näi enamiku
fondide prioriteetide hulka
kuuluvat. Kristjan Jaagu stipist
jäi mul kaks punkti puudu.
Heinrich Bölli fondi klas-
sikalises saksa vormis äraüt-
lev vastus maandus ühel kenal
Berliini septembrihommikul
mu meilboksi. Paar päeva hil-
jem tuli eitav vastus kulkalt.
(Kultuurkapitalile siiski suur

aitäh, sest mu raamatu välja-
andmist nad toetasid.) Peagi
ütles „ei” ka hasartmängumak-
su nõukogu. Viimaseks lootus-
eks oli rahvuskultuuri fond,
kuid seegi osutus ekslikuks.
Võib-olla peaks ikkagi juurat
või ärijuhtimist õppima mine-
ma? Või õppelaenu võtma?

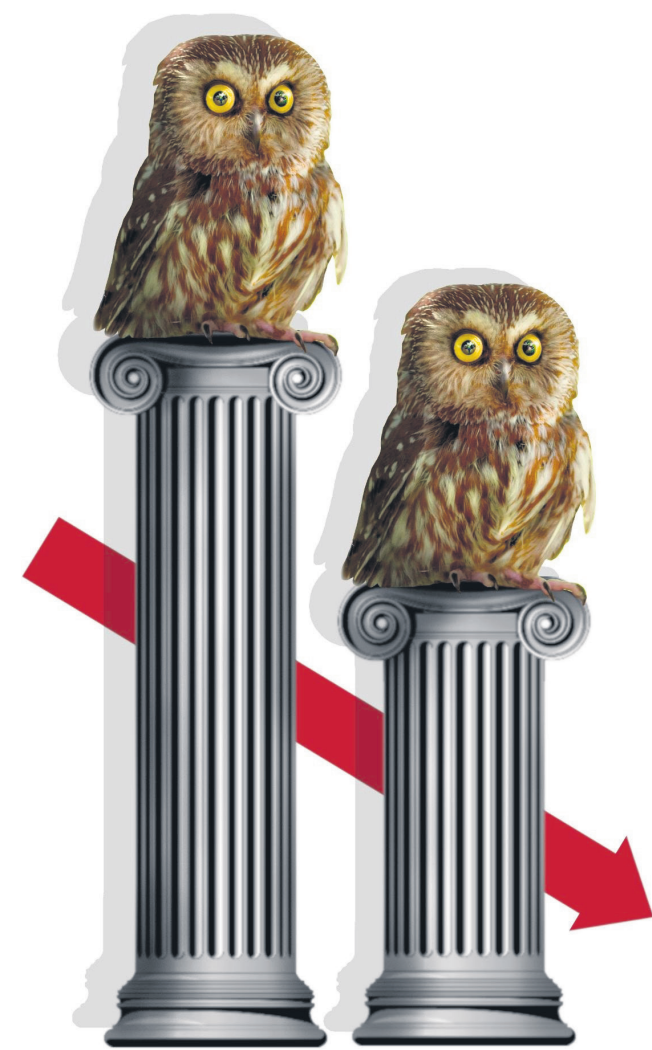
Olles juba valinud niivõrd
ebaperspektiivika karjääri,
pole lootustki lähiajal ram-
musate rahavaalade seljas sei-
lama hakata.

Loomulikult pole mõtet
majandusedusse mittepanus-
tavat kasutat haritlaskonda
toetada. Las kõngevad peale-

**Eesti kultuuriinimeste
traagika on see, et pole
oma aristokraatiat ja
metseene.**

**Kui stipendiumi ei saa,
lähene kokaks. Hea va-
heldus teooriate sisse-
pumpamisele.**

gi oma illusioonidele rajatud
mõttetuses. Praktiline oleks ju
elada filmi „Equilibrium” tao-
lises maailmas, kus pole emot-
sioone ja kaunid kunstid on
keelatud. Parem on lasta EKA
hoone alal parkimisplatsiks
muutuda, Hoov ja Raadio 2
kinni panna. Pole vaja toetada
neid, kes ise raha teha ei oska.
Tõnis Vinti parafraseerides on
Eesti kunsti suurim probleem
oma aristokraatia puudumi-
ne. Pole metseene, kes rahas-
taksid. Kultuurimehike peab

Illustratsioon: Hillar Mets

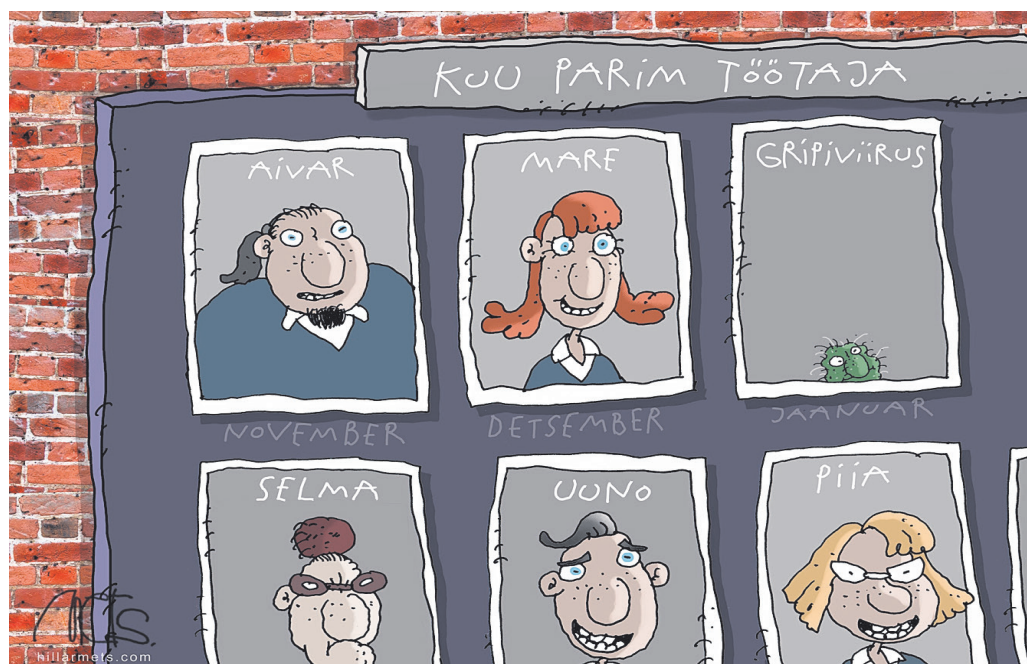
immigrandi kombel kanalisat-
sioonis redutama, muidu rebib
majandusedu koletis tal sisi-
konna välja. Siiski ei kooleta
seal, ilmutades nürimeelset
umbrohu visadust.

Kööki tööle

Mu IT-alal töötavad semud
võtsid suveks puhkust ja uuri-
sid, mida mina tegema hakk-
an. Vastasin, et kultuuri on nüüd
küllalt tehtud, tarvis töötada
ka. Ja läksin kontserdilavade
paigaldajaks. Nüüd olen Ber-
liinis, raha on peaaegu otsas ja
unistused kenasti dessantsaa-
paga puruks muljutud. Rahas-
tajate puudumise tõttu võtan
järgmise semestri vabaks. Loo-
detavasti aitavad õppejõude
soovitused Saksa fondidelt
raha taotleda. Kui sügi-
seks ikkagi stipendiumi ei saa,
saadan kogu kõrgharidussüs-
teemi pikalt ja lähen reisima.

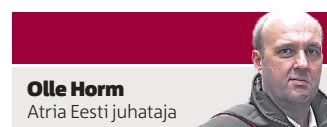
Võib-olla pole ajakirjan-
dust õppida üldse vajalik.
Tuleb lihtsalt edasi „päris-
elu” elada ja sellest kirjutada.
Niisama nukrutseda pole ju
mõtet. Igale humanitaari-
le tuleb tegelikult mõne ame-
ti selgeks õppimine kasuks.
Teooriate sissepumpamisele
mõjub see karastava vahel-
dusena ja kahandab ebavaja-
likku elitaristlikku meelelaadi.
Elamiskulude katmiseks
lähene meelsasti taas kokaks.
Eelmises kõõgis töötades rää-
kis mu tatarlasest vahetuskaas-
lane, et pärast ajateenistust
saab kõigega hakkama. Õel-
dagu tänapäeva teenistuskäi-
gu lihtsuse kohta mida tahes,
see on tõsi. ●

HILLAR METSA METSIK MAAILM

PÄEVALEHT palus toiduainetööstuse juhil rääkida oma vigadest

Uustulnukaid ei saa eelistada

Olle Horm
Atria Eesti juhataja

Kõige suurem viga, mille olen
juhina palkade määramisel tei-
nud, juhtus buumi ajal 2006.
aastal. Kuna töökäsi oli ras-
ke juurde saada, aga tootmis-
töölisi oli väga vaja, pakkus-
in uutele töötajatele kümme
protsenti rohkem palka, kui
said vanad. Loomulikult järg-
nes sellele „vanade mäss” ehk
tööseisaku või massilise lahku-
mise oht ning üleettevõteline
20% palgatõus.

Teatud mõttes näen sama-
sugust tahtmatu ebaõigluse

sündroomi praegu Eesti riigis.
Osas valdkondades tõuse-
vad palgad töötajate hääle-
ka nõudmise tulemusel palju
kiiremini kui teistes. Mõned
sektorid on juba ära mäs-
situd, kuid teistel on see samal
põhjusel veel ees. Riigi ameti-
põhine palgastruktuur ei kipu
nihkuma tasakaalu, vaid tasa-
kaalust välja. Muutuste tege-
mises tuleb vaadata organi-
satsiooni kui tervikut, mitte
ainult ühte osakonda, ametit
või töötajat.

Kui töökäsi on raske saa-
da, tuleb juurde võtta mada-
lama kompetentsiga tööta-
jaid, kes tahavad areneda.
Kõik staarid on alustanud

algusest. Eesti keskmine
palk on küll enamikule tea-
da, aga ainult otsesest kollee-
gist ja naabrist väiksem palk
sunnib tegudele.

Ma ei usu, et inimesi on
mõtet üksnes rahaga üle osta.
Tavaliselt mitte. Tuleb paku-
da laiemat motivatsiooni. In-
imesi motiveerivad sellised liht-
sad asjad nagu normaalne üle-
misk, normaalne ettevõtte ja
võimalus midagi ära teha. Kui
täpsemalt palgast rääkida, siis
suuremates ettevõtetes võrdle-
vad inimesed oma palka eel-
kõige ettevõtte sees. Inimestele
tuleb tööd tehes anda või-
malus raha soovi korral juurde
teenida. ●

RAHVAKOGUST

Rahvakogu algatus võtab sel-
leks korraks teatepulga täide-
saatva võimu käest ja toob ram-
bivalgusesse seadusandja.
POLITOLOOG **MARI-LIIS JAKOBSON**
(ERR)

RAHVUSROMANTIKAST

„Kalevipoja” inspiratsioo-
niallikate sekka võime
lisada „Nahksuka jutud”.
Kultuur nii toimibki.
AJALOOLANE **LAURI VAHTRE** (POSTIMEES)

USUNDIST

Oleme vist maailma
ainus ristiusk rahvas,
kuigi teised rahvad Kris-
tust usuvad. KIRJAMEES **MIKK**
SARV (VIRUMAA TEATAJA)

MALIST

Malit peeti 2012. aasta aprillis toimunud riigipöör-
deni paljutootavaks ja arenevaks (kuigi mitte tuge-
vaks) demokraatiaks.
RAHVUSVAHELISTE KAITSEUURINGUTE KESKUSE VANEMTEADUR **ERIK MÄNNIK**
(POSTIMEES)

KUI ASJAD ON KÄEST läinud, ei tohiks politsei sekkumist häbeneda

Õpetajat saab kaitsta küll

Reemo Voltri

Eesti haridustöötajate liidu
juhatuse esimees

Taas on päevakorda tõusnud koolielu turvalisus. Eelmisel nädalal Youtube'i jõudnud Tõstamaa kooli video tõttu, kus õpetajat togiti ja sikutati, on fookuses õpetajate turvatunne.

Õpetaja töö on oluline ja väga vajalik ning samal ajal üsna stressirikas. Kellelgi ei ole õigust seda tööd segada ega takistada. Kui keegi siiski seda teeb, on õpetaja kohustus sellele reageerida, et õpilased saaksid siiski tundi jälgida. Kindlasti tohi võtta seisukoha, et ta ei saa ega või midagi sekkumise vastu teha.

Kehtiv põhikooli- ja gümnaasiumiseadus annab mõningaid võimalusi õpilast korrale kutsuda. Need võimalused pole

üüratult suured, kuid kui neid süsteemselt rakendada, peaksid need tavaõpilasele siiski mõju avaldama. Seaduse § 58 esimesed 5 punkti loetlevad võimalikke meetmeid – õpilase käitumise arutamine erinevatel tasanditel, alates vestlusest klassijuhataja ja õpetajaga kuni direktori kirjaliku noomituse. Samuti annab seadus õpetajale õiguse õpilasel hoiule võtta esemeid, mida ei ole lubatud tunnis kasutada (näiteks mobiiltelefon).

Kalduvus maha vaikida

Kui õpilane tundi segab, on õpetajal õigus õpilane tunnist kõrvaldada. Õppetööst võib õpilase kõrvaldada õppenõukogu otsusega kuni kaheks nädalaks, seda koos kohustusega õppematerjal iseseisvalt omandada. Peale selle annab seadus õiguse keelata õpilasel kooliüritustest osa võtta ning õiguse jätta õpilane n-ö pärast tunde koolimajja tegema õppetükke või ka muud koolile kasulikke tööd. Nii siis on õpetajal siiski teatud hoovad õpilaste käitumise mõjutamiseks olemas ja need peaksid minu kogemuste järgi vähemalt tavakoolis töötama. Oluline on ka see, et koolikor-

ra rikkumisele peab kindlasti juba esimestel kordadel reageerima ja kodugi teavitama. Tuleb rakendada meetmeid, mis on meile seadusega antud, ja kui neist ei piisa, tuleks appi kutsuda korrakaitseorganid. Kui toimub füüsiline rünnak või avalik solvang, nagu eelmisel nädalal avalikuks tulnud Tõstamaa näites, siis tuleks tõsiselt kaaluda politseisse pöördumist. Kui me ei reageeri, siis lähevad probleemid ainult suuremaks.

Paraku olen kuulnud ka suhtumist, et pole mõtet probleemi suureks ajada, et lastel ikka juhtub. Veel tuuakse põhjenduseks, et ei taheta kooli kuvandit rikkuda jne. Ma arvan, et kui õpetaja tunnetab probleemi tõsidust ja pöördub sellega juba juhtkonna poole, siis tuleb kindlasti operatiivselt reageerida. Kuidas täpsemalt, see oleneb juba asjaoludest, kuid kooli- või ühiskonnas koolis äärmiselt vajalikud ja nad saavad suurel määral aidata nii õpilasi kui ka õpetajaid. Näiteks on kindlasti üks põhijuhus, miks õpilaste koolist väljalangemine on vähenenud, just psühholoogide ja sotsiaalpedagoogide

selles aitama ja toetama kooli juhtkond, aga nii õpetaja kui ka õpilaste aitamiseks on hädavajalikud tugispetsialistid – koolipsühholoog, sotsiaalpedagoog jt. Siit kerkib esile suur probleem – nimelt ei ole neid spetsialiste sugugi kõigis Eestis koolides, samuti on just viimasel ajal tekkinud suur poleemika nende tugisüsteemide rahastamise üle. Vi-

Õpilase võib jätta n-ö pärast tunde õppetükke või ka muud koolile kasulikke tööd tegema.

Tugispetsialiste pole kõigis Eesti koolides. Nende töö peab olema riiklikult tagatud.

mase aastakümne kogemused on näidanud, et vastavad spetsialistid on tänapäevases ühiskonnas koolis äärmiselt vajalikud ja nad saavad suurel määral aidata nii õpilasi kui ka õpetajaid. Näiteks on kindlasti üks põhijuhus, miks õpilaste koolist väljalangemine on vähenenud, just psühholoogide ja sotsiaalpedagoogide

parem kasutamine koolitöös. Praeguse hariduspoliitika suund on see, et kõik õpilased peaksid käima kodukohajärgses koolis, ja see, et erivajadustega lapsed õpivad tavaklassides. Teisalt puudub enamikul õpetajatel ettevalmistus töötada erivajadustega õpilastega. Just siin saabki abi sotsiaalpedagoogilt ja koolipsühholoogilt, kes annaksid nõu nii õpetajale kui ka tegeleksid nende probleemsete õpilastega.

Trahv solvajale mõjus

Sel aastal peab kindlasti selgeks saama selle spetsialisti töö rahastamise kord, sest segadus, mis selles praegu valitseb, võib hakata valusalt kätte maksma. Tugispetsialistide rahastamises peab olema selgus ja see peaks olema riiklikult korraldatud. Ei tohiks tekkida olukorda, kus rahastamine sõltuks omavalitsuse võimekusest, kas selle omavalitsuse koolile on võimaldatud tugisüsteemide teenus või mitte. Selleks peab riik leidma lisarahastuse ja selle ka seadusesse sisse kirjutama, et järgnevatel aastatel ei oleks erinevat tõlgendusruumi, nagu see praegu on. Arutelu sellel teemal, kas võib tugi-

süsteeme rahastada, kes rahastab jne, tekitab ainult segadust ning kannatajaks on kool ja õpilased.

Lisaks tugisüsteemidele on väga tähtis, kas ja kuidas reageeritakse koolis õpilaste korrarikkumistele, sest kui koolis ei ole kehtestatud toimivat süsteemi, on ka õpetaja väga keerulises olukorras ja õpilane segaduses, sest piirid ei ole talle teada.

Kool, kus olen põhikooli osas töötanud, on hea näide tugisüsteemide ja reageerimise edukale toimimisele. Alati on õpilaste korrarikkumistele püütud süsteemselt reageerida ning korra olen pidanud isegi koos sotsiaalpedagoogiga politseisse pöörduma. Põhjusiks oli õpilase avalik verbaalne solvang kooli koridoris, mida pidasin oma väärkust alandavaks. Olen siiani veendunud, et ükski inimene ei tohiks sellist asja taluda, kõige vähem õpetaja. Kogusime kaasõpilastel tunnistused ja asi lõppes õpilase jaoks avaliku korra rikkumisest tuleneva rahalise trahviga. Samuti oli edaspidi selle õpilasega probleeme tunduvalt vähem. Meie, õpetajad, oleme seda väärt, et meid austataks. ●

ETTEVÕTETE kasumi maksustamisest meil ja mujal

Kompromisside maks

Villu Zirnask

arvamustoimetaja

Swedbanki Eesti üksus teatas hiljuti, et teenis 2012. aastal ligi 200 miljonit eurot kasumit. Küll siit saaks alles riigikassase raha, õhkab see, kes pooldab ettevõtete jaotamata kasumi maksustamist. Kolme kvartaliga teeniti kasumit 2,3 miljardit eurot. Kui seda arvu 21% maksumääraga korrutada, saab uneleda lausa poole miljardi euro suurusest täiendavast maksutulust. Belgia, mille ettevõtte tulu-

maksumäär 33,99% paneb ilmselt rahulolevalt mõmima iga sotsi, ajalehes Le Soir oli paari päeva eest juttu ettevõttest ArcelorMittal Finance, mis on maailma suurima terasetootja nn sise-pank. See Belgias registreeritud ettevõtte teenis 2008.–2011. aastal 5,8 miljardit eurot kasumit. Arvate, et Belgia riik sai sellest kasumist mõne miljardi endale? Kaugeltki mitte – ArcelorMittal maksis maksu vaid korra, 2008. aastal 81 miljonit eurot, mis teeb perioodi 2008–2011 tegelikult maksu määraks 1,4%.

Belgia maksusüsteemis on rakendatud moodsat seisu-kohta, mille järgi tulumaks peab kohtlema laenu- ja omakapitali võrdselt. Kui enamik riikides on kasumist lubatud maha arvata vaid intressikulu, siis Belgias saab maha arvata ka omakapitali arvestusliku hinna. Kuna ArcelorMittal Finance on „hüperkapi-

taliseeritud” ettevõtte, siis tohtis ta nelja aasta jooksul kasumist maha arvata 5,6 miljardit eurot.

Tavaliselt levinud omakapitali-laenukapitali vahekorra puhul peaks Belgia ettevõtete reaalseks maksumääraks kujunema 24–27%. Ometi oli ettevõtte tulumaksu osakaal Belgia maksutuludest 2011. aastal

Firma maksis maksu vaid korra, mis teeb perioodi 2008–2011 maksumääraks 1,4%.

ainult 6,8%, mis on küll rohkem kui Eesti 3,8%, aga mitte tohutult palju rohkem. Mõlemast rohkem (ligi 10% riigi maksutuludest) kogus ettevõtte tulumaksu Iirimaa, kus maksumäär on ainult 12,5%.

Ettevõtte kasum ei ole Eestis päris tulumaksuvaba – kasumi jaotamisel tuleb maksu maksta 21% ja ettevõtjatel

tekib aeg-ajalt ikka soov või vajadus kasumit ettevõttest välja võtta. 2011. aastal olid Eestis kõige suuremad ettevõtete tulumaksu maksjad rohkem kui 250 töötajaga firmad, nendelt tuli üle kolmandiku maksulaekumisest ehk 57 miljonit eurot. Tubliduselt järgmised olid 1–9 töötajaga ettevõtted, 46 miljoni euroga.

Oletame, et Eestis kehtestatakse tulumaks jaotamata kasumile, mis tõstab nende maksukoormust. Kui paljud neist ettevõtetest hakkaksid siis otsima võimalusi, et maksu vältida? Suurettevõtetel on selleks üle keskmise head võimalused.

Kuigi maksuametil (ja mitte ainult Eesti omal) on terve must nimekiri maksuvabadest ja madala maksumääraga teritooriumidest, kuhu tehtud väljamaksed satuvad auto-

maatselt maksuametnike eritählepanu alla, on maksude optimeerimise võimalusi endiselt palju.

Armutu konkurents

Teatud juhtudel tasub punuda skeeme näiteks Hollandi kaudu, mis pealtnäha on oma 25% ettevõtte tulumaksu määraga kena „valge” riik. Tegelikult aga on Holland paljude riikide maksukogujatele pinuks silmas. See riik on kaaperdanud ka Eesti maksutulud (meenutage 2007. aastal lõppenud Tõnis Paltsi ja Toomas Peegi võidukat kohtuskäiku maksuametiga AS-i Levicom müügist saadud tulu küsimuses). Hollandi ajaleht De Volkskrant kirjutas möödunud nädalal, et maailma sajast suurimast ettevõttest 91 suunas 2011. aastal läbi Hollandi kokku vähemalt 57 miljardit eurot, neist vähemalt 60 ainult maksupõhjusest. Hollandi maksundustööstuses töötab

tuhatkond inimest ja riik sai sellest 2011. aastal maksudena tulu ligikaudu miljard eurot.

Ettevõtte tulumaks on kompromiss nõudev maks, kui riigi eesmärk on peale põhimõttekindluse demonstreerimise ka võimalikult palju maksutulu teenida ja majanduse arengut soodustada. Enim kasumit teenivate ettevõtete maksumaksjate pärast käib maailmas tihe konkurents. Eestis on ettevõtte tulumaksu teemast seni räägitud põhiliselt ahnuse- ja kadeduspõhiselt, aga põhjalikke prognoose, kui palju üks või teine ettevõtte maksustamise variant võib maksutululid juurde tuua või ära viia, ei ole keegi teinud. Et ka praegune süsteem toimib päris korralikult, siis ei olegi suurt mõtet prognoose enne teha, kui saab selgemaks, kui kiiresti hakkab astuma „ele- vant ruumis” ehk Euroopa Liidu ettevõtte tulumaksu ühtse maksustamisbaasi idee. ●

K-RAUTAL MAKSUPETTUSE KAHTLUS

Soome ehituskauplusteketti K-Rauta kahtlustatakse maksupettuses. Soome maksu- ja tolliametist selgitati, et uurimine on seotud kinnitustetailide ja kruvide importimisel maksu-

dest kõrvalehoidmisega. Eeluurimise käigus tehakse kindlaks, kas Kaug-Idast importimisel on kasutatud vale päritolumaad või tariifirida. K-Rauta lubas teha koostööd. **Helsingin Sanomat**

ALAMPALK

14 914 inimest sai mullu Eestis miinimumpalka. See on veidi üle 2% tööelistest. Alampalga saajate arv pole masust saadik eriti vähenenud. **Delfi**

KULLA HOIDMINE ON KULUKAM

Pangad UBS ja Credit Suisse, mis domineerivad aastasadu kullahoidlaks olnud Šveitsi turgu, otsustasid seni üldjuhul 0,05–0,1% kulla hoiutasu tõsta lausa 20%-ni. Samm ei mõjuta ainult

jõukaid, vaid ka teisi panku, riskifonde ja institutsioone. Otsus on seotud uute pangandusreeglitega, mis nõuavad suuremaid kapitalireserve. See aga tähendab lisakulusid. **Financial Times**

Kogu Eesti amortiseerunud vedurid vahetatakse Aasia raudruunade vastu

Lepingu järgi peaksid järgmised 15 Hiina vedurit Eestisse jõudma selle aasta jooksul.

Andres Reimer
andres.reimer@ep.lee

Kolmapäeval saabub Muugale paarkümmend Hiina ühe suurema veduritootja China CNR Corporation Limited töötajat, et alustada EVR Cargo soetatud esimese veduri DF7G-E sertifitseerimist. Kui tehnilise järelevalve ametnikud annavad vedurile Euroopas sõitmiseks rohelise tule, alustatakse tehases eestlaste tellitud ülejäänud 15 veduri kokkupanemist ja edaspidi saavad neist EVR Cargo peamised töövahendid.

„Esmalt vahetame hiinlastega välja 11 viimase piirini amortiseerunud Tšehhi päritolu manöövervedurit,” ütles EVR Cargo juhatuse esimees

EVR Cargo tellitud esimene Hiina vedur DF7G-E saabus Tallinna mullu oktoobri teises pooles.

Foto: Sven Arbet

rika vedureid oma teedele lubamast, avab EVR Cargole Petseri ja Ivangorodi raudteajaamade väravad.

Nimelt EVR Cargole valmistatud vedurit veab edasi Caterpillari Suurbritannia tehases valminud diiselmootor. Eestis tunnustuse saamine tähendab CNR Corporationile läbimurret, sest see on hiinlaste esimene veduritehing Euroopa ettevõttega.

Ostusoove jätkub

Ühe Hiina veduri hinnaks kujuneb alla 1,9 miljoni euro, mida peetakse EVR Cargole soodsaks tehinguks.

11 aastat tagasi raudtee erastajate ostetud pruugitud Ameerika vedurid nõuavad

nüüd taas kapitaalremonti. Neist paarkümmend seisab juba praegu kasutuses, mistõttu raudteefirma kavatseb need maha müüa. „Meie naaberriikidest ja ka Eestist on ostusoove avaldatud Tšehhis toodetud vanadele manööverveduritele, Ameerika mandrilt ilmutati huvi vanade Ameerika vedurite ostmise vastu,” rääkis Altjõe. „Me saame need vedurid kindlasti vanaraua hinnast kallimalt maha müüa.”

Tootjafirma püstitab uute vedurite sertifitseerimiseks optimistliku tähtaja – üks nädal. Tehas soovib testimiste tulemuste selgudes juba märtsikuus alustada ülejäänud 15 veduri ehitamist. Lepingu kohaselt peavad vedurid Eestisse saabuma selle aasta jooksul. Tehnilise järelevalve amet ei tõtta raudteefirma optimis-

mi jahutama, kuid samas ka ei garanteeri kiiret tulemust. „Katsetused tulevad põhjalikud, et olla kindel veduri sobivuses meie infrastruktuuridega ja ohutuses,” ütles ameti

raudteetranspordi peaspetsialist Heigo Saare. „Raudteefirma E.R.S. sertifitseerib praegu Kasahstanis toodetud vedurit GE Evolution ning testimine on kestnud varsti juba aasta.”

KOMMENTAAR

Konkurent kiidab valikut

Arnout Lugtmeijer

Raudteefirma E.R.S. ja nafta-terminali Vopak E.O.S. juht

EVR Cargo veduripargi uuendamine Hiina veduritega on õige otsus. Nii EVR Cargo kui ka E.R.S.-i praegu kasutatavad vedurid suudavad oma tehniliste lahendustega Stalini ajast, mis ei sobi kokku praeguse äri vajadustega. Hiinla-

sed kasutatavad suures mahus usaldusväärsete tootjate valmistatud detaile. Näiteks Caterpillari mootorid kuuluvad maailma parimate hulka – need on tunduvalt efektiivsemad kui vanadel Ameerika veduritel kasutatavad mootorid. Iseasi, kas need vedurid suudavad Eesti raudteedel 5000-tonniseid ronge vedada. Kuid katsetused peavad selle välja selgitama.

UniCredit vandus Eestis Skandinaavia pankadele alla

Turutundjate sõnul

halveneb panga lahkumise konkurents ettevõtete finantseerimises.

Harry Tuul
harry.tuul@ep.lee

Itaalia päritolu pank UniCredit lahkub Eestist ja koonstab Balti riikides oma tegevuse Riiga. Panga Eesti filiaali juhataja Taavi Laur selgitas, et ehkki kolmes Balti riigis on tegevus kasumlik olnud, pole UniCrediti konkurentsipositsioon ja kasvuväljavaated piisavad võrreldes samas regioonis tegutsevate rahvusvaheliste pangandusettevõtetega, peamiselt Skandinaavia pankadega. „UniCrediti turuosa ei ületa üheski kolmest Balti riigist 2%, raske on tagada efektiivset ja orgaanilist organisatsiooni arengut turu kõrge küllastuse tõttu,” selgitas Laur.

Tema sõnul on regioonis tegutsevatel äriklientidel vähe nõudlust piiriüleste pangandusteenuste järele.

Eestis 530 klienti

Konkurendid ei soovinud UniCrediti lahkumist kommenteerida. Kuigi UniCrediti filiaali turuosa oli Eesti pangandusturul marginaalne, oli tal tuntav mõju eelkõige ettevõtlussektoris. Pangal on Eestis ligi 530 klienti, neist enamik on äriühingud. Eesti Päevalehte konsulteerinud turutundjate sõnul halveneb sellega seoses konkurents just ettevõtete finantseerimises. Laur selles suurt probleemi ei näinud: „Arvestades, et meie turuosa Eestis ei ole olnud märkimisväärne, ei usu me, et see laenu- ja turgu suurel määral mõjutab.”

Finantsinspektsioonist kinnitati, et klientide huiud on kõigiti kaitsitud: „Laenulepingud on võimalik ümber vormistada Läti peakontori nimele. Hoiused saab soovi korral ümber vormistada Läti UniCrediti nimele või makstakse need hoiustajatele välja. Edaspidi teenindatakse kliente Euroopa Liidu piiriülese teenuse loa raames.” Laur lisas: „Klientide puhul, kes soovivad jätkata koostööd UniCreditiga, lähene igale juhtumile individuaalselt.”

EVR Cargo juht: Hiina vedur on meie ettevõttele loodud n-ö rätsepatööna.

Ahto Altjõe. „Hiina vedur on meie ettevõttele loodud n-ö rätsepatööna selliselt, et nad suudavad praegustest Ameerika veduritest palju efektiivsemalt töötada mitte üksnes manöövertöödel, vaid ka vedada rasked kaubarongid.”

Hiina veduri väiksema teljekoormuse tõttu võib loota, et Venemaa raudteehaldus, kes keeldus Ameerika vedurite kasutamisest,

Pangalaenu aluseks olev euribor pöördus tõusule

Ikka ülimaldal kuue kuu euribor, praegu 0,38%, oli viimati samal tasemel kolm kuud tagasi.

Harry Tuul
harry.tuul@ep.lee

Eestis liisingute ja laenu baasintressiks olev kuue kuu euribor pöördus kasvule.

Eesti Panga majanduspoliitika allosakonna juhataja Rasmus Kattai selgitas, et kuigi euribor on viimasel ajal tõusnud, püsib see ajaloolises võrdluses endiselt väga madalal. Samuti pole tema kinnitustel euroala majandusolukorda hinnates lähiajal euribori kiiret tõusu oodata.

„Eesti jaelaenuurul prognoosime käesoleval aastal intressimarginaalide mõningast suurenemist. Intressikeskkond püsib sellest hoolimata sood-

ne, kuid laenukasv jääb tõenäoliselt vaoshoituks. Seda peamiselt seetõttu, et ettevõteted otsivad ebakindlates tingimustes jätkuvalt võimalusi investeringute rahastamiseks omavahenditest,” selgitas Kattai. „Ka majapidamiste puhul võib eeldada, et varasema laenuuue kogemuse ja üldine ebakindlus majandusolukorra suhtes piiravad laenamist.”

Pankade parem seis

Euribori suunamuutuse põhjuseks tuuakse märke euroala võlakriisi leevenemisest, seal-

hulgas pankade oodatust paremat seisu. Nii hakkasid Euroopa Keskpanga (EKP) teatel euroala pangad ennetähtaegselt tagasi maksuma keskpankast saadud sooduslaene. EKP teatel maksab 278 pank tagasi 137,16 miljardit eurot, samal ajal kui prognoositi 100 miljardi euro tagasimaksmist. Aasta eest, võlakriisi keemispunktis pumpas EKP euroala pangasektoris likviidsuse tagamiseks kolmeks aastaks üle triljoni euro.

Ühtlasi viitavad euroala taastumisele valu-

takursid. Vahepeal jõuliselt odavnenu euro maksis reedel 1,36 USA dollarit, viimati oli euro sama kallis 2011. aasta novembris. Jaapani jeeni kurss oli aga viimati sama kõrge koguni kolm aastat tagasi. Euro maksab ligi 123 Jaapani jeeni. Liiga kõrgel kursil on omakorda pahupool, sest see võib pärsida euroala riikide ekspordi.

ILUKIRJANDUSE MÜÜK

Eesti kirjastuste liidu teatel müüdi mullu eestikeelsest ilukirjandusest enim Sofi Oksane ni raamatut „Kui tuvid kadusid“ (12 009 eksemplari), järgnesid E. L. Jamesi „Viiskümmend halli

varjundit“ (10 200), Tõnu Õnnepalu „Mandala“ (7154), Indrek Hargla „Apteekeer Melchior ja Oleviste mõistatus“ (3099) ja Andrus Kivirähi „Lood“ (2929). **EPL**

TUNNUSTUS KÄSPERILE

Tallinna linna Tammsaare romaanipreemia tänavune laureaat on Kalle Käsper romaanisarja „Buridanid“ eest. Täna on pere-konnasaagast ilmunud seitse köidet. **EPL**

ALGAS NÄIDENDIVÕISTLUS

Eesti teatri agentuur ootab 15. juulini võistleva algupäraseid teatritekste. Võistlustööd ei tohi olla varem avaldatud ega lavastatud. Lisainfo agentuuri kodulehel. **EPL**

KROSSI PREEMIA NÕULE

Tänavune Jaan Krossi auhind antakse Enn Nõule kolmeosalise dokumentaalromaaniga „Vabariigi pojad ja tütreid“ eest. Preemia antakse üle 19. veebruaril, Krossi sünniaastapäeval. **EPL**

Silmi paitavad raamatud

Analüüs

Tanel Veenre, kunstitoimetaja

Täna raamatukujundustipud võivad olla reegleid murdvad, turvaliselt kaunid või elutervelt ökonoomsed.

Kaunimate Eesti raamatute konkursil on ajalugu üle poole sajandi – see sai alguse juba 1956. aastal. Tänavust saaki analüüsides tõi žürii esimes Dan Mikkin ühe kujundusprintsibiina esile reeglite teadliku rikkumise. Kurb, kui tegija oskused taotlust välja ei kannu. Samas on seda nauditavam, kui kujundaja piiripealne mäng põhineb teadmises, kuidas „tegelikult peab“ tegema. Nauditava provokatsiooni näidetena toob Mikkin välja Indrek Sirkeli kujundet Kaido Ole albumi, Valter Jakovski käält tulnud Mihkel Kaevatsi luuleraamatu ja Piia Rube-

ri vormistatud Eesti köitemärkide kogu.

Teine läbiv – ja tegelikult juba mitu aastat jälgitav – trend on turvaline kujundus. Kriitiline hulk raamatuid on tänaseks viisakalt kujundatud, need on loetavad, korralikult komponeeritud ja kvaliteetselt köidetud. Mikkin usub, et käsitööoskus on enamjaolt

Hästi kujundatud raamat võib olla ka õhuke, lihtsa trüki ja paberist kaantega.

saavutatud ning sellega paistavad tegijad ka rahuldumat. „Kuid just siia ongi koer maetud,“ ütleb Mikkin. „Igavalt korralike raamatute rida on tohutult üksluine, eristuvaid raamatuid, kui mõned üksikud staarid välja arvata, on vähe. Sellega teevad kujundajad raamatute omavahelise konkureerimise keerulisemaks, ostjatel ei jää riivil eriti midagi silma.“

Kolmanda suunana toob žürii esimees esile odavalt tehtud raamatu esiletõusu. Hästi kujundatud raamat võib täna olla ka pisike, õhuke, lihtsa trüki ja paberist kaantega. Näiteks sobib Tiit Jürna kujundatud Albert Trapeze luulekõide „Armastades“.

25 kaunimat e-raamatut?

Mikkin ei usu, et digiraamat otseselt paberist eellast mõjutaks. „Kuigi eesmärk sama, on nende arhitektuur ja tootmisprohvimõtted piisavalt erinevad,“ leiab ta. „Pigem võib need mõjud apsakate hulka arvata. Kui paberraamatu küljendus mehaaniliselt ekraa-

nile tõstetakse või vastupidi, on tulemus halvasti loetav ega kasuta meedia võimalusi ära.“

Paberraamatu kasutajaliides on ühetasandiline ning kujunduslikud viited elektroonikale mõjuksid kohatult. E-kujundus annab võimalusi lugemist põnevamaks ja hõlpsamaks teha – ning samas ka lootusetult untsu keerata. „On paras aeg hakata mõtlema e-raamatute kujundajate tunnustamise peale,“ ütleb Mikkin. „Raamatukujundamine on väga kinnine ala ning ilma mõõduvõtmisteta pole tegijatel lootustki korraks püünele saada ja tunda, et nende tööd hinnatakse ka laiemalt.“

Parimad kujundused 2012

25 KAUNEIMAT RAAMATUT

● Sari „Südametarkuse klassika“ (Pilgrim), kujundaja **Angelika Schneider**
● Pentti Saarikoski, „Luuletused“ (Tuum), kujundaja **Asko Künnap**
● Albert Trapeez, „Armastades“ (EKS), kujundaja **Tiit Jürna**
● Mart Kalm, „Rannalinn, seenrõdu ja viinakapp“ (Eesti Arhitektuurimuuseum), kujundajad **Aleksandr Zverev, Emil Urbel**
● „Kaido Ole 2007–2012“ (Temnikova & Kasela), kujundaja **Indrek Sirkel**
● Tiia Selli, „Rõõmus Miia“ (Dolce Press), kujundaja **Katrin Ehrlich**
● Kertu Saks, Aare Baumer, „Teistmoodi füüsikaraamat“ (Ajakirjade Kirjastus), kujundaja **Lea Tammik**
● Indrek Oper, „Eesti köitemärgised 1840–1940“ (Rahvusraamatukogu), kujundaja **Piia Ruber**
● F.R. Kreutzwald, Aino Voolmaa, „Kreutzwald Virumaa rahvarõivastest“ (ERM), kujundaja **Angelika Schneider**
● Maria Lee, „Stereomeetria“ (Verb), kujundaja **Gabriela Liivamägi**
● Maria Helen Känd, „Üle ääre“ (Steamark), kujundaja **Jaan Sarapuu**
● Ann Ideon, Gabriela Liivamägi, „Boheemlaste köök“ (Menu), kujundaja **Martin Rästa**
● Mihkel Kaevats, „Ungari kirsid ja teisi luuletusi“ (Pegasus), kujundaja **Valter Jakovski**
● Birk Rohelend, „Morbidaarium“ (Roheline Kuu), kujundaja **Elina Kasesalu**
● Andrus Rootsmäe, „Ärakäija saaga“ (Elmatar), kujundaja **Peter Paasmäe**
● Kaupo Laan, „Eesti Vabariigi mündid ja rahareformi medalid“ (Kaupo Laan), kujundaja **Angelika Schneider**

● Peeter Sauter, „Märkmeid vaeste kirjanike majast“ (Kirjanik), kujundajad **Katrin Valdre, Sven Saag**
● Jaak Juske, „Lood unustatud Tallinnast“ (Pegasus), kujundaja **Mart Kivisild**
● Erik G. Verg, „Vaimustuse tiivul“ (Nornberg & Co), kujundaja **Angelika Schneider**
● Peeter Sauter, „Wanradt-Koeli katekismus“ (Kirjanik), kujundaja **Margus Tamm**
● Aino Pervik, „Rändav kassimeme“ (Tammerraamat), kujundaja **Catherine Zarip**
● Venedikt Jerofejev, „Moskva-Petuški“ (Tänapäev), kujundaja **Andres Rõhu**
● Kätlin Kaldmaa, „Lugu keegi eikellegitütre isast“ (Ajakirjade Kirjastus), kujundaja **Mai Grepp**
● Tiia Mets, „Vahva Toomas“ (Päike ja Pilv), kujundaja **Piret Niinepuu-Kiik**
● Andrei Ivanov, „Hanumani teekond Lollandile“ (Varrak), kujundaja **Anne Pikkov**

5 KAUNEIMAT LASTERAAMATUT
● Aapo Ilves, „Muinasjutud lastele ja suurtele“ (Futu Print), kujundaja **Regina Lukk-Toompere**
● Piret Raud, „Kolm soovit“ (Tänapäev), kujundaja **Viljo Koskaru**
● Tiia Mets, „Vahva Toomas“ (Päike ja Pilv), kujundaja **Piret Niinepuu-Kiik**
● Daniil Harms, „Siil ja siiske“ (Tänapäev), kujundaja **Villu Koskaru**
● Andres Noormets, „Kõigil on maailmas kohta“ (Ajakirjade Kirjastus), kujundaja **Taavi Varm**
LASTEKIRJANDUSE ERIPREEMIA
● Kristi Kangilaski, „Päike läheb puhkusele“ (Päike ja Pilv), kujundaja **Kristi Kangilaski**
● Aino Pervik, „Rändav kassimeme“ (Tammerraamat), kujundaja **Catherine Zarip**

Angelika Schneideri kujundusi oli kaunimate seas neli ehk ligi viiendik.

Foto: Karin Kaljuläte

„Südametarkuse klassika“ raamatud Schneideri kujunduses

Indrek Sirkeli julgus Kaido Ole albumit kujundades tasus ära.

Noor eesti luule Elina Kasesalu...

...ja Valter Jakovski poolt füüsilisse maailma viiduna.

VARRAK

SÜNNIPÄEVA-PAKKUMISED

-72% KIRJASTUSELT

-59% VARRAK

-69%

RAHVA RAAMATU, APOLLO JA VARRAKU POODIDES
NING E-POES WWW.VARRAK.EE

Kangro: nurjumised paeluvad ikka

Intervjuu

Kaarel Kressa
kirjandustoimetaja

Kirjanik ollakse pigem sümboolse kui majandusliku kapitali pärast ning on parem omada häid kui arvukaid lugejaid.

●● **Lugesite ühes hiljutises tekstis üles ebasõnad, mis teie allergiat tekitavad. Aga kuidas suhtute terminisse „šampanjasotsialist”?** Šampanjasotsialist kõlab ilusti, „š-s” meenutab joogi kihinat. Ja küsimus on igati õigustatud, üks mu lugude „burdoone” on tõesti see vastuolu inimese õilsate, võrdsust pooldavate hoiakute ja tegeliku egotsentrilise käitumise vahel. Niisugune tegelane on omamoodi ümberpööratud või neurootiline variant „valgustatud valeteadusega” küünikust, kellest kunagi rääkis Peter Sloterdijk oma „Küünilise mõistuse krii-

nud inimene haakub ka teiste samalaadsetega paremini, ja nii see asi edasi läheb. Ma arvan tegelikult, et olen hingepõhjas suur inimarmastaja, vähemalt „šampanja-kaastundlik”, ja selline enesekujutus teeb mind teinekord omaenese märkuste ja huumori karmuse suhtes pimedaks.

●● **Viimasel ajal on palju räägitud kirjanike toimetulekust. Kui tõsine see probleem on?**

Kui inimene tahab ära elada üksnes oma ilukirjanduslikust loomingust, satub ta muidugi tõsisesse probleemidesse. Et inimlikult ära elada kulka makstavatest honoraridest, tuleks raamat avaldada iga kuu, aga see on irreaalne perspektiiv nii kirjaniku kui ka rahastaja ja raamatuturu seisukohast. Kulka loomestipendiumid on tänuväärt toetusüsteem, samuti on väikesed toetusstipendiumid kirjanike liidul. Inimese põhiliseks elatiseallikaks ei saa neid pidada, aga on suur asi, et nad olemas on. Raha ei jagu muidugi kõigile soovijaile ja nii tekib paksu verd, aga loomestipendiumid on mu meelest optimaalne viis kirjanikke toetada.

Ka mujal maailmas ei elatu valdav osa kirjanikest oma

Ka mujal ei elatu valdav osa kirjanikest oma loomingust, ikka teevad nad ka muud.

tikas”. Kui küünik toimib mingi väärtussüsteemi järgi, ilma et ta sellesse ise usuks, siis šampanjasotsialist tahab ikka uskuda, et teatud elukorraldus muudaks asja paremaks, isegi kui tal endal ei ole hetkel mugav sellega kaasa minna. Sellise inimese jälgil on mus eneses, ja ega ma pole ses suhtes midagi haruldast, pigem väike kala suurte kõrval.

●● **Mis on sarkasmi voorused ja võlud?**

Ma ei ole otsustanud olla sarkastiline sarkasmi võlude või otstarbekuse pärast. Kui mu kirjutatud sarkastilisena tajutakse, ju see laad on siis lihtsalt „kää sees”, kukub nii välja. Üks inimene hiljuti küsis mult, miks ma sõites kiirust ületan. Olin sunnitud samamoodi vastama: piirangu ületamine pole mu kavatsus, see lihtsalt kukub nii välja. Teravat nalja armastama kujune-

loomingu, ikka teevad nad midagi muud ka. Töötavad kirjastustes, toimetustes, koolides, ülikoolides, meedias, tõlgivad jne.

Kirjanik ollakse justkui ikka rohkem feimi kui sulli pärast, pigem sümboolse kui majandusliku kapitali pärast. Ometi on kirjutamine aeganõudev töö, nii et inimene peab selle kasuks otsustades selgelt teadvustama, mida ta taotleb ja millised on riskid. Muidugi tundub ebaõiglase, et keskpärane või soss-sepast ehitaja palgatakse olude sunnil ikkagi, aga kirjanik, olgu ta kesk- või enda ja sõprade meelest suurepärase, ei pruugi oma tööle mingit hüvitust saada.

●● **Kui suur tähtsus on turundusel?**

Hasso Krull kirjutas kümme aastat tagasi, kuidas tema meelest on kunstnikust saanud meediaper-

Maarja Kangro leiab, et on satiirilise sule ja sooja hingega kirjanik.

soon, „supermodell”, kel on markantne välimus ja hoolikalt loodud imago. Luuletajat pidas Hasso tollal vagabundiks, kes on marginaalne ja sõltumatu ja võib välja näha milline tahes. Tegelikult on luuletajate seas päris palju „supermodelle”, kelle imago on osa nende loomingust, ja see kaubamärgi terviklikkus aitab kindlasti loomingu tarbimisele kaasa. Luules on autori isiku ja väljanägemise seos retseptisiooniga märksa tugevam kui proosas, ka seetõttu, et luule hõlmab rituaalset, esituslikku momenti.

Olen edev inimene, aga autorina tahan olla pigem see sõltumatu vagabund, tahan, et mu tekstid elaksid iseseisvalt. Müümise asjus olen muidugi mõelnud, et oleks tore, kui oleks olemas agent, kes aitaks loomingut viia Eestist välja, väikekirjastustest kaudu – aga olgem realistid, millega saaks niisugust inimest motiveerida? Müügiadetabeli-

On mõttekam võtta aluseks sarnasus ja olla avatud erinevustele, mitte vastupidi.

elada oma ebameeldivamaid ja poliitiliselt ebakorrektsmaid külgi. Neid, mida esseedes ja artiklites oma nime all avada ei kõlba, et mitte lugejaid eksitada. Vahel leiab ka, et mu lähenemine mõnele eluolukorrale on sedavõrd ekstravagantne, et oleks kahju sellega mitte teiste meelt lahutada, uskudes samas, et just selles ekstrava-

„Dantelik auk”

Maarja Kangro

EESTIKEELE
SIHTASUTUS

Foto: Karin Kaljuläte

gantsuses peitub ühtlasi üldinimlikkus.

●● **Jürgen Rooste kirjutas, et mehed teie tekstides on mõkud...**

No leidis Jürgen alles sõnumi, mida teistelet omistada. Säärane tütarlapselik nipsakus on lugeja silmades. See kurvastab, kui mu tekste loetakse üksnes sotsiaalse satiiri-

na. Mulle meeldib kujutada luhtumiskogemust, läbikukkumist, millest ju suur(em) osa kirjandust sünnibki. Teame omast kogemusest ja tarkade inimeste kirjutistest, et luhtumine on igale poole meie eksistent-

si sisse kirjutatud: juba meie keelisesse olemisse, ja lõpuks ootab kõiki surm kui suurim luhtumine. Nurjumised ja nende tõlgendused – mitte tingimata negatiivsed – paeluvad ikka. Ja eduloo kujutamine tunduks niikuinii tüütu šaržina, kas pole? Soolised

aspektid pole mu enda jaoks loomingu tulipunktis. Pean võrdsuse-eeldusest lähtumist poliitiliselt viljakamaks ja õiglasemaks, samuti leian, et on mõttekam võtta aluseks sarnasus ja olla avatud erinevustele, mitte vastupidi. Ma loodan, et aitan feminismi sellega, et ei paljunda rõhutat naisterahva stereotüüpi: see kukuks mul niikuinii võlts ja kistud välja. Pooldan sookvoote; usun, et igasugune võrdsete võimaluste tagamine üldpoolt on vajalik, seda ka rahvusesti. Aga see on hoopis teine küsimus. Kirjanduslik sooline „äratagemine” pole kindlasti minu rida.

●● **Novembris olite üks kõnelejaid „valeliku poliitika” vastasel meeleavaldusel. Mis arvate, kas protestilainel õnnestus midagi muuta?**

Ma arvan, et see tõi kaasa vähemalt inimeste poliitilise eneseteadvuse kasvu, teadlikkuse sellest, et häält peab igal juhul tegema ja hääletegemise kaudu näitama oma olemasolu poliitilise subjektina. Võib-olla on see paradoksaalne, aga esialgu aitas see protestilaine ehk rohkem kui muudatustele üldpoolt kaasa sellele, et rahulolematud said poliitiliselt pinnale tõusta ja üksteist ära tunda. Protestihääled ei saagi võib-olla pidevalt ühe-
suguse valjusega kosta, muidu muutuksid nad taustamüra. Eks näis, mis vilju ja kas üldse rahvakogu algatus kevadel kannab, aga ma tahaksin loota, et sellest ei kujunenud lihtsalt rahulolematuse välja-

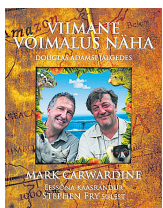
laskeventiil.

●● **Mis olukorras poleks tõesti vaja millegi vastu häält tõsta?** Kardaksin sellist olukorda, see kõlab nagu elav surm. Isegi kui püüame kujutleda ühiskonda, kus kõigi käsutada on piiramatud materiaalsed ja energiaressursid, ja kus inimene tegeleks ainult esteetiliste küsimustega, umbes nagu Alexandre Kojève'i kirjeldatud Jaapani teetseremoonias, hõlmaksid esteetilised valikud lõpuks ikka põhimõttelisi poliitilisi valikuid, ebakõlaseid, konflikte. Õnneks, oskan ma elava ja nirvaanasse mitte jõudnud inimesena öelda.

Loe intervjuu täisversiooni EPL-i digilehest. ●

REKLAAMID

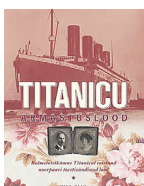
VIIMANE VÕIMALUS NÄHA
Mark Carwardine, Stephen Fry
Tõlkinud Raivo Hool
320 lk, Koolibri

Kahekümne aasta eest rändasid zooloog Mark Carwardine ja kirjanik Douglas Adams maailma enimohustatud loomade otsingul mööda maailma. Nüüd, pärast oma sõbra lahkumist, kordab Mark sama teekonda koos Douglase lähema sõbra, Briti koomiku Stephen Fryga ning vaatab, kuidas kõi-

gil neil loomadel praegu käpp käib. Reisi põhjal valmis BBC populaarne telesari „Viimane võimalus näha”.

TITANICU ARMASTUS-LOOD
Gill Paul
Tõlkinud Helen Haav
192 lk, Koolibri

15. aprill 1912 läks ajalukku kohutava tragöödiaga, kui meresügavusse vajus Atlandi ookeani ületav hiiglaslik aurulaev Titanic 1322 reisija ja 885 meeskonnaliikmega. „Titanicu armastuslood” annab põneva ülevaate luksuslaevast

ning kõigist selle mugavustest, aga ka puudustest, seda eelkõige päästepatide arvus ja teavitamises. Raamat jutustab kolmeteistkümnepaaride lood: kuidas nad kohtusid, kus abiellusid ja miks laevale astusid.

VANAISA MAJA
Kaie Ilves
176 lk, Eesti Raamat

Žanrilt fantaasia-kirjanduse valda jääv „Vanaisa maja” on uskumatu ja samas lustakas lugu kusagil Lodumetsas

asuvast vanast majast, selle salapärasest elanikest, kes on hõivatud igapidi mõnusast äraolemisest ja tädi Florentine ootamisest. Kas too tädi Ameerikast ikka lõpuks saabub ja kellega postimees Peetrus raamatu lõpuks kohtub, see jäägu juba lugejate avastada. Nagu veel mõndagi ses lõbusas ning vaimukas raamatus.

TEEKOND. I RAAMATU 2. OSA
Justin Cronin
Tõlkinud Tiina Aug
416 lk, Varrak

Justin Cronini triloogia esimese raamatu teises osas jätkuvad peategelase, militaarkatsete käigus ebatavalised võimed omandanud tüdruku Amy ja tema sõprade seiklused tulevikumaailmas, kus tsivilisatsioon sellisel kujul, nagu me seda praegu tunneme, on inimeste endi süül hävinud. Sündmuste areng Amy uues elupaigas viib selleni, et tüdruk võtab koos kaaslastega ette pika teekonna läbi laastatud maa, kus varitsevad vaid ohud, ent kus rännuseltskond kohtab siiski ka teisi väheseid inimkogukondi. Iseasi, kuivõrd inimlik nende käitumine alati on...

PENDLI-RAAMAT
Tõlkinud Anna-Liisa Tiisma
128 lk + pendel, Koolibri

Ilmselt nõustuvad paljud, et maailmas on hulk selliseid nähtusi, mida ei saa seletada mõistuse ja loogikaga ning mis jäävad pigem taju äärealadele. Pendel on üks abivahendeid, mis aitab seda nähtamatut maailma tundma õppida ning tunnetatud nähtavaks teha. Tähtkuju kaartide kohal pendlit kiigutades on päris hea mediteerida enese ja oma elu üle, vaagida oma soove, vajadusi ja võimalusi.

KONTAVEIT KAOTAS

Anett Kontaveit kaotas Tasmaania turniiri poolfinaalis 6 : 2, 6 : 7, 4 : 6. Monique Adamczakile. Järgmisena mängib ta homme Launceston Tennis Internationali turniiril Austraalias. **EPL**

KOOSTÖÖ LÕPPES

Jalgpallur Sander Post peab hakama uut koduklubi otsima, sest Norra kõrgliigaklubi Aalesund teatas üllatuslikult tema lepingu lõpetamisest, kuigi lepingut oli veel aasta järel. **Soccernet**

SULGPALLI MEISTRID

Eesti meistrivõistlused sulgpallis võitis meeste üksikmängus Raul Must, kes alistas finaalis Rainer Kaljumäe 21 : 12, 21 : 8. Naiste üksikmängus võitis üllatuslikult Karoliine Hõim. **Delfi**

KÄSIPALL

Käsipalli Balti liiga üheksandas voorus kaotas tiitlikaitsja Kehra/Daisy võõrsil Dobeles Tenaxile 21 : 25 (11 : 15). Põlva Serviti jäi Minskis 25 : 34 alla kohalikule SKA-le. **ERR**

LIINAMÄE VÕITIS

Noorte iluuisutamise Eestis meistrivõistlustel võitis neidudest Gerli Liinamäe. Poistest võitis Samuli Koppel ja jäätantsijatest paar Johanna Allik – Paul Bellantuono. **EPL**

Andres Raja: varem või hiljem tuli otsus teha

Viimasel ajal vaid enda treeninguplaanide järgi harjutanud Raja lõpetab 30-aastaselt karjääri.

Pärt Talimaa

part.talimaa@epi.ee

Nädalavahetusel toimunud rahvusvaheline võistlus jäi mitmevõistleja Andres Raja viimaseks võistluseks tipp-sportlasena. Seitsmevõistluse 5611 punkti ja seitsmenda kohaga lõpetanud Raja sõnul soovib ta veel klubide karikale võistelda, et tänada oma klubi aastatepikkuse toetuse eest, ent ei jaksa enam tipp-sportlasele mõelda.

„Kaua sa ikka vastuvoolu ujud, varem või hiljem tuleb otsus teha. Parem juba siis, kui võistlus on korralikult lõpuni tehtud ja pingutatud. Pidev katkiolek ja vigastatus muutis olukorra kergelt paranoiaaks. Küsimus, et äkki ma jälle ei suuda 60 meetrit lõpuni joosta. See oli päris õudne,” ütles ta.

Raja tõdes, et kuna on kolm viimast aastat pidevalt vigastatud olnud, on ta muutunud märksa alalhoidlikumaks. „Julgus pingutada kaob. Septembrist hakkasin ettevalmistust tegema ja tegin endale selgeks, et kui ma tiitlivõistlusele ei pääse, lõpetan. Ütlesin ka sõpradele, et ma ei sea enam üle poole aasta pikkust eesmärki. Kui kõik oleks läinud hästi, oleksin üritanud kevadel

Barcelona EM-i kümnes koht on Andres Raja kümnevõistluse tipp-sportlase karjääri säravaim saavutus.

Foto: Marko Mumm / EPL-i arhiiv

spordist loobumise oluliseks kaalukeeleks. „Juba eelmisel aastal üksi trennides kaalusin pikka aega, kas on mõtet edasi teha. Aga käisin automaatselt trennis edasi,” meenutas ta.

Enam ei jõua

„Kõige raskem kuu oli november, selle suutsin üle elada. Aga nüüd enam ei soovi niimoodi teha, tunnen, et ei jõua enam. Vool viib endaga kaasa. Aitab küll. Üksi trennides ei ole ka rõõmu ja kurbust kellegagi jagada, see muudab võistlused emotsioonituks,” kirjeldas sportlane.

Raja isiklikeks rekorditeks jäävad kümnevõistluses 8119

ja seitsmevõistluses 6114 punkti, säravaimateks kohtadeks tiitlivõistlustel kümnevõistluses Barcelona EM-i kümnes ja seitsmevõistluses Valencia sise-MM-i kuues koht. Ometigi on Raja karjääri kokku võttes nukker. „Kahjuks päris palju jäi saavutamata. Põhimure olid vigastused-vigastused-vigastused. Tean, mida tundsid minuvanused Indrek Turi, Madis Kallas ja Kristjan Rahnu. Neil kõigil tekkis ühel hetkel tunne, et kaua võib?” sõnas ta.

Tuleviku peale on Raja mõelnud, eriti eelmisel aastal põlveoperatsioonidest taastudes. „Aga ma ei tahaks seda avalikkuse ees analüüsima hakata. Küll aga usun, et mu tulevik jääb mingil määral spordiga seotuks,” lubas Raja. ●

KES TA ON?

Andres Raja (30)

- Alustas kergejõustikutreeninguid aastal 1994.
- Aastast 2004 tegelnud mitmevõistlusega.

Saavutused:

- Kümnevõistluses: Pekingi OM-il 2008 13. koht; Osaka MM-il 2007 16. koht; Berliini MM-il 2009 ja Daegu MM-il 2011 15. koht; Barcelona EM-il 2010 kümnes koht. Seitsmevõistluses: Sise-MM-il Valencias 2008 kuues koht; sise-EM-il Torinos 2009 11. koht.

Isiklikud rekordid:

- Kümnevõistluses 8119 punkti (2009), seitsmevõistluses 6114 punkti (2011).

Traumast taastunud Mikk Pahapill tagas endale pääsu EM-ile

Mitmevõistluse võitnud Pahapill tõdes, et eelkõige oli tema jaoks oluline kõik alad ära teha.

Pärt Talimaa

part.talimaa@epi.ee

Nädalavahetusel Tallinnas peetud rahvusvaheline mitmevõistlus oli Mikk Pahapillile esimene traumajärgne võistlus. „Suur pluss on see, et sain seitsmevõistluse lõpuni teha. Taastumisel on olnud muidugi tohutu roll Remigijal [Nazarovienē, treener], lisaks suured tänud Madis Rahule, kes tegi operatsiooni, ja paljudele teistele, alates tuttavatest ja füsioterapeutidest, sest ega sportlane üksi midagi tee,” rääkis Pahapill pärast võistluse lõppu.

Ta tõdes, et Tallinnas oligi eesmärgiks esmalt kõiki alasid eraldi võtta ja seejärel seitsmevõistlus kokku panna. „Ettekujutus vormist oli, teadsin, et hea õnnestumise korral olen võimeline 6000 punkti tegema. Aga see on teisejärguline, peamine oli ikkagi alad ära teha,” rääkis 6024 punkti kogunud ja seitsmevõistluse võitnud Pahapill. Ülimalt suure tõenäosusega tagab see summa talle ka koha märtsi algul Göteborgis toimuvale sise-EM-ile.

Isiklik rekord

Praeguse seisuga võib Rootsi poole kiigata ka Kaarel Jõeväli, kes parandas Tallinnas oma isiklikku marki 118 punktiga, kogus 5899 punkti ja lõpetas kolmandana. „Oleks võinud muidugi 5900 täis teha, aga nii oluline see üks punkt ka ei ole,” rääkis 23-aastane Jõeväli, kes jäi oma kahe päeva esitusega igati rahule.

Millised on aga Pahapilli mõtted seoses kauaaegse koondisekaaslasel Andres Raja otsusega tipp-sportlase

karjäärile joon alla tõmmata? „Loodan, et see on hetkeemotsioon, aga situatsioon ei ole kerge. Kõigil on väga keeruline ja paljud tahaksid sporti teha, aga [majanduslikel põhjustel] ei saa,” nentis Pahapill.

Naiste arvestuses loodeti head tulemust Grit Šadeikolt. Kahjuks vigastas ta aga eelviimase ala kaugushüppe viimasel katsel oma jalga ja katkestas. „Jalg ei olnud väga värskel, laager ja reisiväsimus jätsid jälje. Suhteliselt kiiresti väsisin ära,” võttis Šadeiko võistluse kokku. ●

Mikk Pahapill

Foto: Martin Dremļjuga

Rahvusvaheline mitmevõistlus Tallinnas

MEHED

1. Mikk Pahapill 6024 (7,18-7,36-15,29-2,10-8,33-4,94-2,45,92), **2.** Luiz Alberto De Araújo (BRASILIA) 5916, **3.** Kaarel Jõeväli 5899, **4.** Dominik Distelberger (AUSTRIA) 5817, **5.** Mikk Meerents 5673, **6.** Hendrik Lepik 5671

NAISED

1. Laura Ikauniece (LĀTI) 4296, **2.** Vanessa Chefer Spinola (BRASILIA) 4261, **3.** Miia Kurppa (SOOME) 4153...**5.** Terje Kaunissaar 3788.

Andres Raja
kümnevõistleja

Üksi trennides pole rõõmu ja kurbust jagada, see muudab võistlused emotsioonituks.

kellegi [endale treeneriks] otsida. Kui aga ei õnnestu, lähen elus edasi ja jätan noorte rohkem õhku,” sõnas Raja, kes ongi viimasel ajal vaid enda koostatud treeninguplaanide järgi harjutanud.

Üksinda olemine sai tipp-

2. koha sai purjetamise MK-etapil Miamis Laser klassis Karl-Martin Rammo, kes võitis viimasel päeval medalisõitudes kaks esikohta.

Finn klassis lõpetas Lauri Väinsalu kokkuvõttes neljandana. Esikoha võitis Laseril Jesper Stalheim Rootsist ja Finnil Caleb Paine USA-st. **EPL**

5 MM-i rallil tahab tänavu osaleda rallisõitja Ott Tänak, vähemalt nii kinnitas ta portaalele maxrally.com antud intervjuus. „Tee-me kõvasti tööd ja kui kõik läheb hästi, saame suvel mõnel MM-rallil kaasa teha,” rääkis Tänak. „Meil on vaja lühikese ajaga päris suur summa leida.” **EPL**

27. koha sai Kail Piho kahevõistluse MK-etapil Sotšis. Teistest eestlastest oli Karl-August Tiirmaa 40. ja Kristjan Ilves 41. kohal. Esikoha võitis austerlane Bernhard Gruber.

Meeskonnavõistluses sai Eesti viimase, 12. koha, võitis Saksaamaa. **EPL**

47 MK-etappi on suusahüpetes võitnud 23-aastane austerlane Gregor Schlierenzauer, ühtlasi moodus ta seni rekordit hoidnud soomlasest Matti Nykänenist. Harrachovis peetud MK-etapil järgnesid talle sloveenlane Robert Kranjec ja tšehh Jan Matura. **EPL**

49. koha sai Sotši murdmaasuusatamise MK-etapil 15 + 15 km suusavahetusega sõidus Eeri Vahtra, kes kaotas võitja Dario Colognale (Šveits) 3.45,5 minutit. Karel Tammi järv oli 55. (+5.18,7). Naiste 7,5 + 7,5 distantsi võitis Kristin Steira (Norra), Kaija Vaht-ara oli 45. (+4.30,5). **EPL**

120 kg kaaluva teekreeka-rooma maadlejate seas tuli Eesti meistriks Heiki Nabi. Poolraskekaalus võitis tiitli Alo Toom ja kuni 84 kg kaaluva meeste seas Erik Aps. Esikoha pälvivad veel ka Taaniel Piiskoppel (–55 kg), Ainar Zeinalov (–60 kg), Kristjan Press (–66 kg) ja Rauno Pajuväli (–74 kg). **EPL**

Anna Iljuštšenko: ma ei oodanud nii head tulemust

Intervjuu

Andrus Nilk
asjapulk

Eesti parim naiskergejõustiklane Anna Iljuštšenko püstitas Saksmaal Arnstadtis kõrgushüppes Eesti siserekordi 1.94.

● Anna, tegid väga hea hooaja avaetteaste, saades tugevas konkurentsias Tia Hellebauti (1.96) ja Ruth Beitia (1.94) järel kolmanda koha. Kuidas võistlemine sujus?

Mul vedas veidi, 1.90 alistasin alles kolmandal katsel. Siis sain hea tunde ja realiseerisin ennast. Ma ei oodanud avavõistluselt nii head tulemust. Järgmine võistlus võiks minna juba kindlama stsenaariumi järgi.

● Sinu hüpetele Londoni olümpial vajutas pitseri kannavigastus. Kuidas oled saanud valmistuda?

Pool sügist pühendasin nädal enne olümpiat saadud kannavigastuse ravimiseks, sest kui kand natuke valutab, ei julge täisjõuga harjutada. Septembris puhkasin, oktoobris alustasin hooajaks valmistumist. Hüppeid ei teinud üldse, tahtsin kanda hoida. Samal ajal käisin taastusravil. Novembris proovisin kõrgushüppe äratuget, mis paneb jalale kõige suurema koormuse. Hästi läks, seejärel võtsin hüpped jälle treeningutesse.

● Kui palju hambaarsti õpingute lõpusirge Tartu ülikoolis aega ja energiat võtab?

Käsil on residentuuri viimane aasta, raske õppeperiood, see pärast ei ole saanud kaks korda päevas harjutada. Pool esimese semestri õppetööst läks ortodontiale ja teine pool näo alalõua kirurgiale. Käisin lõikustel, vaatasin poliklinikus arstide vastuvõtte.

● Sind juhendab Kölni ülikooli doktorantuuris õppiv Gaspar Epro. Kui sageli suhtlete?

Kaks korda nädalas. Küll annan talle treeningutest pidevalt tagasisidet, sest ta soovib täpselt teada, mida ja kui palju olen teinud. Juhul kui tunnen mõnes kohas valu, muudab ta plaani. Ta käis Tartus sügisel ja jõulupuhkuse ajal, nüüd tuleb Martin Kutmani mälestusvõistluseks (homme Tartus – toim).

● Kuidas sa üksi treeninguid teed?

Gaspar koostab treeninguplaani, pakun oma ettepanekud ja tema teeb vajaduse korral muudatused. Hüpetreeninguid palun kellelgi filmida, vahel Harryl (Tartu ülikooli ASK juhatuse liige Harry Lemberg – toim), vahel mõnel kaaslasel. Panen need interneti üles ja õhtul aru-

Annal Londoni OM-il hea tulemuse tegemist seganud kannavigastus on nüüdseks tasapisi paranenud.

Foto: Ilmar Saabas

KOMMENTAAR

Gaspar Epro

treener

Annale valmistab probleeme hoojooks. Mullu enne Helsingi EM-i olin korra treeningul õnnelik, et tal tuli see õigesti välja. EM-il tegi ta hoojooksu jälle vea. Talvel on hakanud jälle koitma: lisandunud on kiirust, ta peab sellega toime tulema ja oma asju täpselt tegema.

ISIKLIKKU

Anna Iljuštšenko

Sündinud 12. oktoobril 1985

Pikkus 168 cm
Rekordid: Eesti rekord 1.96 (2011), siserekord 1.94 (2013).
Tiitlivõistlusi: 2012. a olümpial 15.-16. koht (1.90), 2011. a MM-il 12. koht (1.89), universiaadil pronks (1.94), 2010. a EM-i kümnes koht (1.85) ja sise-MM-il 11. koht (1.89), 2009. a sise-EM-il kümnes koht (1.85).
Treener: 2012. a suvest Gaspar Epro, enne Martin Kutman
Klubi: Tartu Ülikooli Akadeemiline Spordiklubi

me Gaspariga Skype'is, mida pean parandama. See pole kõige parem variant. Märt Israel on saanud Skype'i abil kohe treeningu ajal Vestinn Hafsteinssoniga nõu pidada. Kettaheites mahub sooritus kaamerasse, kõrgushüppe filmimisel on vaja hoojooksu ajal kaamerat pöörata, seega on kindlasti vaja abilist.

● Sa moodustasid Kutmaniga olümpial klappiva terviku. Kas sa ei näe riske, et sinu kogemus sportlasena on suurem kui Gaspar Eproli treenerina?

Gaspar on väga tubli noormees. Ta kuulus Kutmani rühma, jälgis minu käekäiku aastaid ja tegi kõrgushüppes ülikooli lõputöö. Kuna ta mind nii hästi tunneb, polnud mul mõtet mõne teise Eesti treeneri käe alla minna. Mulle sobis Kutmani süsteem väga hästi ja tema õpilaseks järgib Gaspar samu meetodilisi põhimõtteid. Kindlasti võivad mingid nüansid erineda.

Sportlase ja treeneri edukas koostöö on nagu looming. Ma ei teinud Kutmani käe all tippvorme saavutamiseks igal suvel täpselt samu harjutusi. Ikka tuli otsida uut, arvestada het-

ke kehalist seisundit ja praktilisi kogemusi. Gaspar küsib hoolivalt, millal on mul pikema tööpäevad, et selle järgi treeninguid planeerida. Muidugi ei saa Kutmanit keegi asendada.

Gaspar on suhelnud Hellebauti, samuti rootslannade Kaja Bergvisti ja Emma Greeni juhendaja Yannick Tregaroga. Nad teevad samu harjutusi

nud. Kindlasti tahan suurvõistlustel kaasa teha: sise-EM Göteborgis, MM Moskvast, universiaad Kaasanis. Seal tahan hästi võistelda.

● Oled osalenud kahel olümpial ja kahel MM-il. Kui kaua soovid osaleda rahvusvahelistel suurvõistlustel?

Võtan aasta kaupa. Sel aastal, kui veel õpin, tegelen spordiga edasi. Sügisel otsustan, mis saab edasi. Ortodontidele tööd jätkub, mõtlen veel, kas jään Tartusse või lähen Tallinna.

● Mis mahub su päevakavva peale õppetöö ja spordi?

Kui päev on hästi kavandatud, jõuan päris palju teha. Juhul kui spontaanselt mõeldakse kinno minekule, siis ma võib-olla ei viitsi.

Vahel sõidan nädalavahetusel Tallinna sõbrale külla. Korra kuus töötan ortodontiakeskuse Jõhvi filiaalis, siis käin kodus Sillamäel. Vahel sõidavad vanemad Tartusse külla.

● Kas oled elukutses rahul? Naudin. Iga patsiendi hambumuse ravimine on eripärane. See nõuab täpset käsitsitööd. Tuleb leida ebestandardsed lahendusi. Loen erialakirjandust, olen käinud kursustel, sageli Lätis. Meil on tore kollektiiv. ●

Kalev/Cramo kaotas Unicsile

BC Kalev/Cramo korvpallimeeskond kaotas eile VTB Ühisliiga mängus Kaasani Unicsile 52 : 70. Unics võitis avaveerandi 20 : 15 ja kasvatas poolajavileks edunumbrid 42 : 27-le. Avapoolajal juba 14 pallikaotust teinud kalevlased piirdusid kolmandal veerandil kõigest seitsme punktiga ja sellega oli mängu saatus otsustatud. Kalevlaste resultatiivsem oli Gary Wilkinson 13 punktiga.

Kalev/Cramo oli see kolme võidu kõrvale kümnendaks kaotuseks. A-alagrupis on Eesti meistermeeskond jätkuvalt kaheksas. Kalevi lähirivaal Turow kaotas eile Krasnojõe Krõljale 77 : 81. Viimasel kohal on ukrainlaste Mariupoli Azovmaš, kes kaotas viimati Donetskile 66 : 83.

Järgmisel pühapäeval mängib Kalev/Cramo Vilniuses kohaliku Rytasega. Selleks ajaks peaks ravis olema ka tagamehed Tanel Sokk ja Keith McLeod. Reedel põlveoperatsioonil käinud Gert Dorbekul läheb taastumiseks vähemalt poolteist kuud. ● Delfi

Sõber esitati peatreeneri kandidaadiks

Eesti korvpalliliidu treenerite toimkond valis eile U20 noortekoondise peatreeneri kandidaadiks Rakvere Tarva meeskonna juhi Andres Sõbra (pildil), kes esitatakse alaliidu juhatusele kinnitamiseks.

„Kõik 11 toimkonda kuulunud treenerit avaldasid oma seisukoha ning juhatusele otsustati kinnitamiseks esitada Andres Sõbra kandidatuur,“ rääkis rahvuskoondeste juht Keio Kuhi.

Lisaks Sõbrale kandideeris peatreeneriks ka Indrek Ruut. Miks treenerid just Sõbra kandidatuuri toetasid, ei soovinud Kuhi kommenteerida.

Korvpalliliidu juhatuse hakkab treenerit kinnitama 18. veebruaril.

Kuni 20-aastaste noormeeseste Euroopa meistrivõistlused toimuvad tänavu 9.–21. juulini Tallinnas. Eesti kuulub D-alagruppi koos Tšehhi, Sloveenia, Prantsusmaa ja Itaalia-ga. ● Delfi

Täna Delfi Spordis:
Galeriid, uudised,
põnevad faktid ja
reklaamid
Super Bowlilt

K12 KLASSIKALINE LUGU. KIISUGA.

Hans ja Grete

Saal 1 13:00(ainult N)
13:50(v.a N) 21:50(v.a N)
Saal 2 16:45(v.a N) 18:45(v.a N)
Saal 6 19:05(ainult N)

5 OSCARI NOMINENT

K14

DJANGO

Saal 1 18:25(v.a. K, N)
Saal 2 20:45
Saal 7 16:05
A.Le Coq Sviit 18:00(v.a N) 21:25(v.a N)

ANNA KARENINA OSCARI NOMINENT

EELLINASTUSED! MS12
Saal 10 21:00(ainult N)
A.Le Coq Sviit 20:00(ainult N)
KINODES 8. VEEBUEARIST

OSCARI NOMINENT

LAMPUOTAJA ROLF

Saal 1 3D eesti keeles! 11:20(v.a. N)
15:00(ainult N) 15:50(v.a N)
Saal 2 3D v.k. 11:35 14:10(v.a N)
Saal 3 2D vene keeles! 11:15
Saal 5 3D eesti keeles! 16:55(R,T,N)
Saal 5 3D vene keeles! 16:55(E, K)
Saal 7 2D eesti keeles! 13:35
A.Le Coq Sviit 3D eesti k! 14:30(L-P)

ARMASTUSE ÕPETUNNID OSCARI NOMINENT

JOHN HAWKES
HELEN HUNT
WILLIAM H. MACY

ARMASTUSE ÕPETUNNID
KINODES 8. VEEBUEARIST

FILM 43 K14
Saal 8 17:00
Saal 4 21:35(ainult L, E, K)
Saal 4 vene keeles! 21:35(R, P, T, N)

KALAPOEG NEMO PERE
Saal 5 2D vene keeles! 11:25
Saal 6 2D eesti keeles! 11:55

PII ELU MS12
Saal 5 3D 13:55
Saal 10 2D 12:00 18:10

HEAD UUT AASTAT, EMAD MS12
Saal 5 17:10(ainult L, P)

DUBLANT MS12
Saal 7 19:30
Saal 5 21:45

ARMASTUS MS12
Saal 6 16:25

ÖNNETERAAPIA K12
Saal 6 19:05(ainult R, L, E)

Coca-Cola PLAZA

www.forumcinemas.ee
mobile.forumcinemas.ee

INFO TELEFONILT 1182

ILMVÕIMATU MS12
Saal 6 19:05(ainult P, T)

GANGSTERITE JAHTIJAD K14
Saal 6 21:40

KÄÄBIK MS6
Saal 8 2D 11:30

LUMEKUNINGANNA PERE
Saal 9 2D vene keeles! 12:15
Saal 9 2D eesti keeles! 14:15

JAHT K12
Saal 9 16:10

ARGO K12
Saal 9 18:40 21:15

HÜLJATUD MS12
Saal 10 14:45 20:50(v.a N)

HITCHCOCK MS12
Saal 8 14:50 19:10(v.a N) 21:20

*A.Le Coq Sviidi seansid tööpäeviti alates 17:00, nädalavahetustel ja pühadel 13:00
Piletihinnad: E-N ja reede kuni kl 18:00 tavapilet 4,50€/lastepilet 2,50€, 3D-pilet 5,00€/lastepilet 3,50€. E-N alates kl 18:01 tavapilet 5,00€/lastepilet 2,70€, 3D-pilet 7,00€/lastepilet 3,70€. Reede (alates 18:01), L-P ja riiklike pühadel tavapilet 6,50€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 8,00€/lastepilet 3,90€. A.Le Coq Sviit E-N pilet 17€, R-P pilet 21€

TÄNA KINOS ARTIS:

ARTIS KUNST ON KINOS
EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

KOKOKO MEIE ELU IGAVENE KOMOODIA
ALATES 1. VEEBUEARIST

ARMASTUS TUNNETE PROOV ELU HÄMARIKUL
MICHAEL HANEKE FILM

JAHT TODE ON KÕIGE KINOS

TÄNA KINOS SÕPRUS:

KINO »SÕPRUS«
EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION
PARIS KINO - AASTAST 1955

HOLY MOTORS LEOS CARAX'i FILM

04.02 Kokoko 11:20 | 17:40 | 19:30
Armastus 12:00 | 14:30 | 19:05 | 21:20
Maagiline Pariis 3 13:10
Jaht 16:55 | 21:30

04.02 Armastus 18:00
Holy Motors 20:30
Vaata kino Sõprus nädalakava www.kinosoprus.ee

TALLINNA LINNATEATER

Ma armastasin sakslast
11., 15. veebruaril 19.00

Maailmale nähtamatud
pisarad
18., 19. veebruaril 19.00

Keti lõpp
18., 19. veebruaril 19.00

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

Kirjanike Maja

Kirjanike Maja musta
laega saalis, Harju 1, Tallinn
6. veebruar kell 18.00

AASTA SEIKLUS 2012

MART KIVASTIK, MARKO MATVERE JA
TIIT PRUULI räägivad reisikirjandusest,
reisimisest ja seiklemisest.

Kuulutatakse välja Aasta reisiraamat 2012
ja Aasta Seikleja 2012.

Info telefonidel 6 276 410 ja 6 276 412
Pilet 2 eurot, (üli)õpilastele ja
pensionäridele 1 euro

NAISTEPÄEVA KONTSERDID

UKU SUVISTE | KOIT TOOME | KARL-ERIK TAUKE

T 05.03 – HAAPSALU KULTUURIKESKUS – KELL 20:00
K 06.03 – PÄRNU KONTSERDIMAJA – KELL 19:00
R 08.03 – PÕLVA KULTUURIMAJA – KELL 19:00
L 09.03 – TARTU KONTSERDIMAJA – KELL 20:00
P 10.03 – TALLINN VENE KULTUURIKESKUS – KELL 19:00

SOODUSPILETID SAADAVAL PILETILEVIST

AMARULA CREAM
L'ORÉAL PARIS

Seelikukütid

25

7. märtsil kell 19 Pärnu Kontserdimajas
10. märtsil kell 17 Salme Kultuurikeskuses (Tallinn)

Külastajad: Boris Lehtlaan, Ants Nuut, MTJ, Heino Tartes ja sõbrad,
Seelikuküttide Lahedad Mutid, Raimo Aas, Lembit Tähepõld

Piletid alates 10 € müügil Piletilevi ja Piletimaailma müügipunktides.
Info tel +372 505 9625. www.kontsertkorraldus.ee

Sii otsib ulualust

Claudia Rösen

Nii aitan loomadel talve üle elada

Maalehe Raamat

Sii otsib ulualust

Nii aitan loomadel talve üle elada
Claudia Rösen

Talveparadiis aias
Õnnelikud linnud toidumajakeses,
siili mugav magamistuba haakuja all,
orava pelgupaik vana viljapuu õõnsuses...

Kõiki neid loomi võite talviste külalistena õige lihtsalt oma aeda meelitada ja neid külmal aastaajal teadlikult abistada.

Raamatud on saadaval raamatupoodides üle Eesti või tellides **www.healugu.ee**

1. JÄTA OMA TUTVUMISKUULUTUS TASUTA:
Helista **66 22 524** Kuula hoolega juhiseid. Ütle 40 sek jooksul selge häälega oma kuulutuse tekst. Ära lõpeta kõnet enne, kui oled ära kuulanud oma postkasti numbril ja salakoodi. NB! Kirjuta need üles. Soovitame Sinul enda jaoks kuulutuse tekst eelnevalt valmis kirjutada.

2. NII VASTAD LEHEST LEHEST LEITUD KUULUTUSELE:
Helista **900 2626**, peale sissejuhutat valsi kood **022**. Kuula hoolega juhuiseid. Sisesta kuulutuse number millele vastad ja siis ütle oma teade.

3. NII KUULED SULLE SAABUNUD VASTUSEID:
Helista **900 2626**, peale sissejuhutat valsi kood **022**. Kuula juhuiseid, sisesta oma kõneposti number ja salakood ning kuula Sulle jäetud teateid.

TÄHELEPANU! Meie numbritele saab helistada tavatelefonilt ja kõikidelt mobiilidelt, tingimusel, et telefon on klahvidega ning toonvalimisega. Uued kuulutused ilmuvad ühel päeval laupäevast kolmapäevani Eesti Päevalehes. 9002626 eritariif 0.63 EUR / min.

Teenuse osutaja: Indata OÜ.

Naine meest

Ida-Eestist maj. kindl. 72a. lesknaine, vana, kui mitte tuim, soovib leida 70-75a. sõpra, kes ei suitseta ja ei liialda alkoholiga. Mees, kes tunneb ka üksindust ja ei soovi kooselu. Elukohta ei vaheta. Sobiks auto olemasolu. **68639**

Naine soovib tutvuda 60-70a. mehega. **68636**

55+ lesknaine soovib leida sõpra, kellega aegajalt kohtuda. Soovitav Jõgeva kandist. **68629**

63a. nooruslik sale maj. kindl. naine soovib tutvuda korralliku endast ja naisest lugu pidava mehega. **68626**

60+ naisterahvas otsib väga-väga reisi- ja teatrikaaslast. **68615**

61a. naine Mulgimaalt tutvuks 58-63a. pikemat kasvu mehega, kes soovib olla heaks sõbraks ja kaaslaseks. **68612**

65/159/63 maj. kindl. lesknaine Tallinnast soovib tutvuda sobivas vanuses härraga. Oleks hea, kui oleks auto. **68610**

63a. vaba proua Tallinna lähedalt soovib tutvuda mehega, kes oleks aus. Juhuste otsijatel mitte tülitada! **68607**

Seitsmekümnendates lesknaine tutvub samavanuse pahedest vaba härraga, kes sooviks maale elama tulla ja omaks autot. **68604**

Nooruslik lesknaine Tallinnast. Kui julgend, siis helista! **68600**

62a, naine soovib tutvuda mehega vanuses 70-80a. **68585**

Tartu daam 70+a, kes on kauaks üksijäänud, oma kodu, loodab leida sobivas eas sõpra-seltsilist. Joodikutel ja seiklejatel mitte tülitada. **68581**

70a. lesknaine Rakverest soovib tutvuda. **68577**

48a. lühemat kasvu sale vaba naine Pärnust sooviks oma ellu intelligentset ja toredat sõpra, et aeg-ajalt kohtuda ja midagi koos ette võtta. **68575**

61/167/63 maj. kindl. sümpaanne naise liik saksakaalukas nooruslik naine Tallinnast, soovib tutvuda härraga, kellega koos elus edasi minna ja nautida igast päevast rõõmu ja õnne. **68573**

52a. proua Pärnust otsib Elmarit Vändrast. **68569**

54a. lesknaine, elan Tallinna külje all. Olen romantilise iseloomuga, meeldib väga loodus, loomad. Oma majapidamine, juhin autot. Sooviksin leida sõpra-mõistvat meest, kes ei liialdas alkoholi. Sobivusel kooselu. **68565**

76a. lesknaine otsib usaldusväärset sõpra Tallinnast vanuses kuni 80a. Kui oled aus vaba impotentne vanahärra, siis helista. **68563**

44a. heasüdamlik tore korralik Pärnumaa tüdruk soovib püsisuhet toreda mehega. **68562**

58a. lesknaine Tartumaaalt soovib leida elukaaslaseks 55-60a. meest, kes on nõus elama minu kodus. **68557**

Mees naist

Karske 70a mees soovib tutvuda reisi- ja kultuurirühvile daamiga. **68630**

Pahedeta häärasmees Tallinnast 70+/-177/80 soovib visiitsuhet. Elan üksik heas korteris. **68634**

37a. noormees soovib tutvuda 35-41a. naisega. **68633**

50+ nakte tumedam karvase kehaga, puhas tervisliske eluviisidega tasakaal, kas huumorimeelne vaba mees Tallinnast soovib tõsiselt tutvuda kena saleda ma naiselike vormidega naisterahvaga. Ära ainult seekile. **68627**

Ulen 53a. mees, vaegnägiija. Soovin tutvuda 45-55a. naisega, kes samuti oleks vaegnägiija. **68622**

Torm murrab puid, üksindus murrab inimese südame. Olen 49a. mees ja otsin just sind, armas sale naine, kes mõtleb sama meele. Vanus pole oluline, vaid sa ise suure südamega. Kahekesi on alati toreloom. **68616**

50a. karske vaba korralik mehelik mees soovib tutvuda endast noorema kena saledama naiseliku vaba naisterahvaga. Armastus tuleb siis juba iseenest. **68613**

27a. noormees soovib tutvuda naisterahvaga vanuses 25-30a. kooselu eesmärgil. **68609**

54/170 mees Pärnumaalt sooviks oma ellu end üksikuna tundvat ja armastavat noorikut. **68608**

50a. töökas mees soovib leida naist Tallinna ümbrusest kooselu eesmärgil. **68590**

Kui oled armas sale üksik naisterahvas ja ei taha olla üksik, siis võta ühendust. Olen peagi 50-seks saav mees, kes on reisi ja kultuurirühviline. **68576**

60+ mees soovib kohtuda saledapoolse lihtsa naisega. **68571**

Üksik keskeline haritud maj. kindl. Jõgevamaa mees tutvub pere loomiseks üksiku või last kasvatava kuni 40a. naisega. Võib olla meedik, õpetaja, mügiesindaja. Vajalik auto juhtimise oskus. **68550**

57a. sportlik pikemate kasvu mees Läänemaa, karskane, tutvub piisisuhte eesmärgil kuni 50a. naisega. **68547**

52a. mees Tallinnast soovib leida oma ellu end üksikuna tundvat naist. **68545**

69a. pikemate kasvu häärasmees, lesk, auto ja maja kenas kohas, soovib tutvuda sobivas vanuses romantilise hingega naisterahvaga, et vahel reisida, tantsima või teatris käia. **68541**

50a. tervisliske eluviisidega täiesti vaba igatpidi mõnus mehelik mees Tallinnast soovib tutvuda endast noorema saleda armsa naiseliku naisega, kes võtaks asja tõsiselt ja lihtsalt ei seekile. **68527**

Viekkümnesendates mees soovib visiitsuhet kuni 55a naisega Pärnust. Seiklusi ei otsi, sobivusel kooselu. **68523**

TIPOLIIN
KINNISVARABÜROO

VELJO TARVIS
tel. 5647 1516,
tel. 657 301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

**OSTAME - MÜÜME
- ÜÜRIME
TEIE KINNISVARA**

- Kiire ja korrektne vormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- **Konsultatsioon tasuta!**

VEO- ja KOLIMISTEENUS

AEG
KAUBELDA!

Holmes & Meyers
kutsub metsaomanikke
läbi rääkima metsas
planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvatava metsa raietõigust.
Pakkuda võib lageraidest
harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvatava
lepiku eest head hinda.

Lõhutatud küttepuidu
müük, tellimine: tel 600 5323

 HOLMES & MEYERS
Metsasõbralik ettevõtmine

tel 5553 3064, 5554 0620
e-posti aadress info@holmesmeyers.eu

Kallis
Marika Piskunova!

Soovin Sinule Palju Õnne Sünnipäevaks!
Elagu Ilu, harmoonia hinges, valgus!
Armastades, Margus

EESTI
MUUSIKA-JA TEATRIAKADEEMIA

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia
kõlalisprofessori
dr Wilfried Gruhni
avalik loeng

**„The Musical Brain. How music is
perceived and processed in the brain.“**

neljapäeval, **7. veebruaril kell 18.30** ruumis A-402

Kõik huvilised on oodatud.

Lisainfo **www.ema.edu.ee**

Laen

Laen kinnisvara tagatisel.
 ASA&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29
 Tln. 648 6083 www.aolaenud.ee.
 Tutvuge tingimustega, konsulteerige
 asjatundjatega.

Müük

● Meie kliendid on arukad ettevõtjad, kes ei kuluta raha edevusele vaid oma tegevusele! Kasutatud kontori ja poe sistsüstus. Tähetorni 21-j Tall. E-R 10-17 Kauplusladu APUNEKS OÜ

Teenused

- KAARDID ENNUSTAVAD
Tel 900 1727 24 h, 1,09€/min
www.ennustuss.ee
- NÕUANDELIIN Tel 900 5020. Kui
elumure vaevab ja vajad hingeabi,
anname soovitusi. Vastame eraelu,
töö ja tervise küsimustele.
Kõne hind 0,97€/min.
- SuoTu tööhutuskooolitus
Tallinnas: 7. veebruaril kell 9.00
Tööhutuspass, 8. veebruaril kell
9.00 töstuki- ja korvtöstukijuhi täiend-
kooolitus, 9. veebruaril kell 9.00 rohelis-
ne kaart - soome tööhutuskooolitus.

**TALLINNA
KREMATOORIUM**

Lahkunu transport
krematooriumisse ööpäeva-
ringselt kogu Eesti piires.

**Tuhastamismatus
soodsaima hinnaga.**

Kõik matuseteenused.

KAKS KABELIT ja PEIERUUMI
Suurim urnivalik Eestis.

Tel 283 8808 24h www.krematoorium.ee

Koolitused toimuvad Tallinnas Lõotsa
tn 4 (Ülemiste Technopolis). Info ja re-
gistreerimine Armo Hiie tel. 55530505
või Ilmar Rammi tel. 5098350 ja kodu-
lehe kaudu
www.suutu.eu Koolitaja: Suomen
Turvallsuuskoordinaattorit - SuoTu

Teated

● **Spordiklubi Kõrve Ring juhatus kuulutab välja konkursi 2013 a.**
Tallinna Suusa- ja Rattamaratoni projektijuhtide stipendiumitele.
Lisainformatsioon: SK Kõrve Ring,
tel 5089285.

Tervis

● **Parapsühholoog Ž. Stepanjan**
aitab alkoholi- ja nikotiinisõltuvuse,
ülekaalulisuse, radikuliidi ja stressi
puhul. Konsultatsioon. Tel 5858 8910.

Meie sügav kaastunne
Carmen Greimile kalli isa
HEINAR RAAG
surma puhul
Kolleegid NIRK MTÜst

Avaldame siirast kaastunnet
Ranno Reesele

VENNA

kaotuse puhul

Töökaaslased Truck Trading
Estonia OÜ

Avaldame kaastunnet
Urve Lahesaarele
armsa

ABIKAASA

surma puhul

Kolleevid Tallinna 32.
Keskkooolist

Meie juurest on lahkunud
kallis abikaasa, ema
ja vanaema

**VAIKE
KÜNDRE**

Ärasaatmine
7. veebrkl 16
Pärnamäe kalmistult

TELEVISIOON

ETV

06.55 Terevisioon

08.55 Holby City haigla: Juudasuudlus, 2 (Inglise 2002)

09.55 Terevisioon*

11.55 Maahommik*

12.40 Püramiidi tipus: Biokeemik Tiit Land*

13.10 Rakett 69*

13.40 Pehmed ja karvased*

14.05 ETV kuld: Rock, 3*

14.35 Jamie Oliveri 30 minuti road (Inglise 2010)*

15.00 Minu pere (Inglise 2008)*

15.30 Suusaajakiri*

16.00 Holby City haigla: Juudasuudlus, 2 (Inglise 2002)*

17.00 Aktuaalne kaamera

17.10 Õnne 13 (Eesti 2006)

17.40 Südameasi: Armastuse lugu (Inglise 2007)

18.30 Aktuaalne kaamera

19.00 Ringvaade

20.05 Osoon

20.35 Meie inimesed: Age

21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm

21.30 Sport

21.40 Välisilm

KANAL 2

06.45 Joonissari Garfield: Detektiiv Odie. Varastatud kodu

07.10 Joonissari Delfiin Flipper: Lopaka kingitus

07.35 Joonissari Sylvesteri ja Tweety seiklused: Suur segadus

08.00 Reporter*

09.00 Roosa teemant*, 41

10.00 Keelatud vili*, 54

11.00 Kodus ja võõrsil*, 5424

11.30 Utta Danella – Tants vikerkaarel* (Saksamaa 2007)

13.30 Doktor Oz: Lutikad ja teised putukad voodis

14.30 Komissar Rex: Viimane matsh

15.30 Punased roosid, 434

16.30 Keelatud vili, 55

17.30 Roosa teemant, 42

18.30 Kodus ja võõrsil, 5425

19.00 Reporter

20.00 Guinness World Records – pööraseimad rekordid

TV3

06.15 Redakai

06.40 Winxid

07.05 Käsna-Kalle Kantpüks

07.30 Redakai*

08.00 Kaunis Lola, 105*

08.55 Kirgede torm, 1560*

09.55 Vaprad ja ilusad, 6400*

10.20 Stiilipäevik*

10.50 Top Shop

11.05 Öhtusöök viiele 5, 10*

11.35 Monk 2, 3: Hr Monk ja pallimäng

12.30 Kätemaksukontor: Libahunt*

14.30 Vaprad ja ilusad, 6401

15.00 Lena, mu elu armastus, 24

16.00 Kaunis Lola, 106

17.00 Kirgede torm, 1561

18.00 Kätemaksukontor1

19.00 Seitsmesed uudised

19.30 Öhtusöök viiele 5, 11

20.00 Kolmedok: Balti jaama paradiis

21.00 CSI kriminalistid: Surmavluide

22.10 Välisilma dokk. Aung San Suu Kye. Valik (Aung San Suu Kye: The Choice, Inglise 2012)

23.05 Pehmed ja karvased*

23.30 Südameasi: Armastuse lugu (Inglise 2007)*

00.15 Ringvaade*

01.26 ERR-i uudised

20.30 Vösareporteri rääkimata lood

21.30 Meeleheitel koduperenaised

22.30 Kaks ja pool meest

23.00 Pan Am: Uued piirid

23.55 Jälgi jätmata: Taganemisteed ei ole. Ilm Gettysburghis on pilvine

01.35 Miljonäri salamissioon*

02.20 Aiadetektiivid*

03.05 Reporter*

03.55 Kaks ja pool meest*

04.15 Rosamunde Pilcher – Magav tiiger* (Saksamaa 1995)

22.00 KINO3 SUUR FILM: Cosmopolis (Kanada/Prantsusmaa/Portugal/Itaalia 2012). Teeliselinasus

00.10 NCIS kriminalistid: Surm tee peal

01.10 Vaga vesi 1, 12: Paljastatud

02.05 Kolmedok: Balti jaama paradiis*

02.55 Stop! *

03.25 Seitsmesed uudised

03.55 Piirideta armastus*

04.40 Öhtusöök viiele 5, 11

05.05 Seitsmesed uudised

05:30 Lena, mu elu armastus, 24*

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2

07.10 Reporterhiir Marvi Hämmer* **07.35** Suursilm* **07.45** Näh* **07.50** Näh* **08.00** Konn ja sõbrad **08.05** Looduselust. Otto, Eik ja rähnid * **08.30** Asja mõte **09.00** Ringvaade* **09.35** Päikseline itaalia köök, 1/6. Ser-rastretta* **10.05** Midsomeri mõrvad. Surnud mehe võistkond **11.45** Taevasambad, 1/8. Anarhia **12.43** ERR-i uudised **16.40** Google-beebi* **18.00** Willy Fogiga ümber maailma **18.25** Ma olen hirmus mutukas **18.27** Mina olen loom **18.30** Lastetuba. Lennukas Lennart **18.45** Võlukarussell **18.55** Tatonka lood **19.05** Ruff tegutseb **19.20** Aktuaalne kaamera **19.30** AK **20.00** Jessenin, 5/11 **20.50** Eesti lood. Raudteemaja nr 3* **21.20** Allveelennud, 3/10 **21.30** Jüri Üdi klubi. Kas kaasaegne kunst kaasab? **22.25** Kinoklassika Beebiga kimpus **00.05** Neli tankisti ja koer, 3/21 **01.00** Midsomeri mõrvad. Surnud mehe võistkond * **02.46** ERR-i uudised

Kanal 11

06.30 Totaalne ärkamisel! **09.00** Doktor Oz*. Naised, kes surevad kõhnuse nimel **09.55** Ellen* **10.50** Madin elutoas **11.20** Super-

lapsehoidja*

12.10 Top Shop, 8 **12.25** Nora Roberts – Keskpäev* (Nora Roberts' High Noon, USA/Saksamaa 2009) **14.25** Südame-tukse, 101 **15.15** Südame-tukse, 102 **16.10** Superlapsehoidja **17.05** Naistekliinik, 86 **18.00** Doktor Oz **19.00** Pilvede all **20.00** Ellen **21.00** 7 tegemata asja (7 Things to Do Before I'm 30, Kanada/USA 2008) **23.00** Põrgulikud köögid **00.00** Reporter **00.50** Naistekliinik*, 86 **01.35** Pilvede all* **02.20** Eva Luna, 19 **03.05** Pagariپیاد. Uus tõsielusari! **03.30** Doktor Oz **04.15** Doktor Oz* **05.00** Reporter*

TV6

06.00 Hommikuraadio **08.50** Seitsmesed uudised. Nädalalõpp **09.20** Kodu keset linna 2, 50 **09.50** Kutsuge Cobra 11 5, 72 **10.40** Apollo 13 **13.20** Kodu keset linna 2, 51 **13.50** Farscape – kosmoses kaotsis 1, 5 **14.50** Kutsuge Cobra 11 5, 72 **15.50** Kuidas ma kohtasin teie ema 5, 21 **16.20** Top Gear. James Bondi autod **17.35** Kutsuge Cobra 11 5, 73 **18.40** Simpsonid 16, 336 **19.05** Perepea 5, 65 **19.30** Kuidas ma kohtasin teie ema 5, 23 **20.00** Kol-mas kivi Päikesest 2, 37 **20.30** Simpsonid 16, 337 **21.00** KINOÕHTU. Saage tuttavaks – Joe

Black

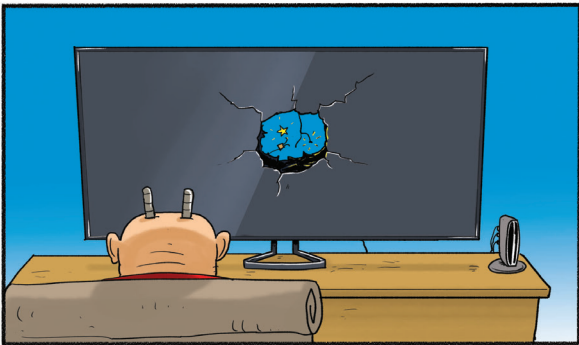
00.10 Naked & Funny 4 **00.40** NCIS kriminalistid 7, 10 **01.35** FIA Euroopa rallimeist-rivõistluste 2. Etapp 2, 3 **02.05** Salatoimikud 1, 3 **02.55** Faktuaalne kaamera , 7 **03.25** Fak-tuaalne kaamera , 8 **03.55** Hommikuraadio **05.00** Kodu keset linna 2, 51 **05.25** Seitsme-sed uudised **05.50** Uudistemagasin

Kanal 12

07.00 Reporter+ **07.30** Reporter+ **08.00** Galileo* **08.30** 20 kõige šokeerivamat...*, 3 **09.20** Elajas*. Üks tilluke pommike **10.10** Ranna-valve. Ujuja **11.00** Jututuba **13.50** Metsikud inglid*. Kes tahab ilus olla, peab surema **14.45** Walker – Texase korralvur* **15.35** 20 kõige šokeerivamat.... 4 **16.25** Merepatrull **17.15** Metsikud inglid **18.10** Walker – Texase kor-ravalvur **19.00** Tuvikese* **19.30** Tuvikese* **20.00** Galileo **20.30** Kuldvillak **21.00** Kaks ja pool meest* **21.30** Kriminaalne Venemaa. Ohvitseri rulett, 1 **22.00** Kriminaalne Vene-maa. Ohvitseri rulett, 2 **22.30** Pögenemine, 23. Teise hooaja avaosa! **23.30** Conan, 28 **00.20** Kaks ja pool meest **00.45** Tuvikese. Pögenemine **01.10** Tuvikese. Impotent **01.35** Night Chat **05.00** Postimees.ee

Taristu

Dilbert

HOROSKOOP

JÄÄR Ülemäärane kiirustamine ja sebumine väsitab ning hajutab su tähelepanu. Seetõttu võid teha vigu ja unustada olulisi kohtumisi. Ka suhted on heitlikud.

SÕNN Ürita teistega suheldes kasutada vähem irisevat kõne-tooni. Kui tahad inimestele meel-dida, siis ole eelkõige loomulik ja avatud.

KAKSIKUD Õhus on palju eba-määrasust, kuid see mõjub sulle pigem inspireerivalt. Kui kohtud kellegagi esimest korda, ära kii-rusta talle hinnangu andmisega!

VÄHK Otsid abi rutiini ja halli argipäeva vastu. Sul ongi praegu selleks lausa suurepäraseid võima-lused, kuid sa ise hoiad end tagasi.

LÕVI Juhtub selliseid asju, mida sa ei oska ette näha. Teisalt võivad need ootamatused avada sinu sisemise inspiratsiooniallika, suu-dad lahendada paljud probleemid.

NEITSI Asjalik kriitika on tore, kuid liialdada ei tasu. Ajad juuksekarva lõhki ega nõustu paindlikumate lahendustega. Sa tead täpselt, kuidas asjad peavad olema.

KAALUD Tunned ehk suuremat soovi süveneda asjadesse, mis sind varem külmaks on jätanud. Tunned uudust ja värskest oma senistes mõtetes.

SKORPION Vanad asjad toovad nüüd edu. Uutega ära veel alusta. Ühtlasi võib sind vallata kumma-line tunne, nagu oleksid kõik su tuttavad kuhugi kadunud. Püüa vähem rasvast ja magusat süüa.

AMBUR Täna võid tulla tõeliselt geniaalse idee peale, kuid paraku võid selle kohe ka unustada. Seega oleks hea, kui selle mõtte kellelegi ära räägiks või siis üles kirjutaksid.

KALJUKITS Keerulist tehnikat ei soovitaks täna osta. Seevastu kunst ja ekstravagantsed vidinad sobiksid igati. Ka talisman või amulett sobivad päeva võngetega.

VEEVALAJA Sinu suhe oma kohustustega on ülemäära emot-sionaalne. Kui boss teeb märkuse su töö kohta, kipud reageerima süüdimatu otsekoheusega.

KALAD Vaja on olla täpne ja asja-lik. Võimalik, et näed asju moo-nutatult. Nõuküsimine oleks igati tark tegu. Samuti väljendu selgelt.

ILM

Esmapäev -5...0
Lõunatuul 2–8 (14) m/s

Teispäev -3...+1
Lõuna- ja edelatuul 4–10 m/s

Kolmapäev -3...0
Lõuna- ja kagutuul 2–8 m/s

Neljapäev -3...-1
Kagutuul 2–7 (13) m/s

RISTSÕNA

	LULL	SARI	ILUS	OSMIK	NAISENIMI	TANTS	IRVE	PERSOO-NID	VEEKOGU
PIIRIVALVE	VOX POPULI	ESTEETIL-SELT EBA-MEELDIV	VARJAMA-TU, ILMNE	JÄÄGRI-PEALIK ... KOMMER	INDIAN ARMY	TUULE-HOOG	TAIENDAV USULINE	KORAANI	PARIMUS
ARMEE SPORDI-KLUBI									
TAEVAKEHA LUKUMISTEE									
TEATUD VA-NUSEKAS-SI KUULUV SPORTLANE									
NOOT									
SPORDIALA									
V, VI, ...									
RIIK AASIAS									
MARDIKAS									
52.									
NÄIDENDI OSA									
PUUVILI									
ILMASTIKU-NÄHTUS									
ILMAKAAR									
TASANE KAHISEV RAAKIMINE									
SULI									
PEALINN EUROOPAS									
ROOVILIND									
KUKKUR-KARU									

ERKKI KÕLU PÄEVAANEKDODID

•• Juku emale:

„Täna küsis kooli direktor, kas ma olen pere ainuke laps.”

„Ainuke. Mis siis?”

„Direktor ütles: „Jumal täna-tud!”

•• Vestlevad kaks pensionäri:

„Käisin apteegis, vaatasin hindu ja sain aru, et odavam on maha surra.”

„Eks sa siis sure, aga enne suremist vaata, mis matusteenused maksavad!”

•• Kõrbes komberdab vaevaliselt jääkaru, tema kõrval lippab reipalt kaamel.

„Kuidas sa sellise palavusega küll joosta jaksad?” küsib jääkaru

ähkides.

„Kui mul liiga palav hakkab, siis hakkan jooksuma, tuul puhub läbi ja värskendab,” vastab kaamel.

Jääkaru võtab viimase jõu kokku, pistab jooksu ja viskab poole kilo-meetri pärast vedru välja. Kaamel tuleb lähemale, vaatab ja ohkab:

„No pidin ma talle seda ütleva...! Külmus, vaeseke...”

•• Neiu ja noormees ronivad tre-pist üles, et viimase korterisse jõuda. Ukseni jõudnud, võtab noormees taskust võtme ja püüab seda tükk aega tulutult luku sisse saada.

„Njaa, suurepärase algus...”

promiseb neiu.

SUDOKU Pappocom Lahendused ja vihjed: www.sudoku.com

				7	5			2
						9		
	8		3	2		1		
5				7				6
		2	4	9	3	5		
8			5					3
	1		2		9		4	
		5						
9			7	8				

Sudoku reeglid

•• Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas 9 veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda vaid ühel korral.

Eelmise mängu lahendus:

4	1	9	5	3	6	2	7	8
6	8	5	9	7	2	1	4	3
3	7	2	4	1	8	5	9	6
2	9	6	3	8	4	7	5	1
5	4	8	1	2	7	3	6	9
1	3	7	6	9	5	8	2	4
7	6	3	8	5	9	4	1	2
8	5	4	2	6	1	9	3	7
9	2	1	7	4	3	6	8	5

Sudoku EPL-i veebiväljaandes

Mängi: www.epl.ee/sudoku

Loodus

Kristel Vilbaste
loodusenaine@hotmail.ee

TSITAAT

Luuvalupäeval, 9. veebruaril hoidu töötegemisest ja tantsimisest, muidu valutavad kondid terve aasta.

SOOVITUS

Pakast sunniti vanemal ajal meie maalt taganema järgmist viisi: võeti 2–3 kerisekivi, köeti ahjus tuliseks ehk koguni punaseks ja viidi siis paja sees välja hangele. Usuti kindlalt, et pakane varsti selle järel lahkub.

MAATOHTER

Soolanartsud

Tänavuse gripihäda viimaseks vaatuseks on enamasti ninakoopapõletik, mille peale arstid kohe antibiootikume kirjutavad. Aga heaks abiks on kohe suure nohu ajal alustada meresoolaravi. Selleks aetakse praeahjus, soovitatavalt puuküttega küttekoldes meresool savikausis kuumaks ja pannakse linase või puuvillase riidetüki sisse ning seotakse kinni. Kahte nartsukest hoitakse jahtumiseni ninajuurel. Läänemaal viidi vanasti nartsukesed lõpuks pühade allikate juurde, et haigus enam tagasi ei tuleks.

NÄDALA NELI ILMAMÄRKI

Urvalinnuparved, rõkkav sitsikleit, sügelevad rohenäpud ja lõssis hang.

3

-1- Nurmkanasalk. Ees sammub tumeda kõhulaiguga isaslind. **-2-** Metskitsend raiesmikul. Sügava lumega süüakse meeleldi puude ning pöösaste pungi ja võrseid. **-3-** Kasari jõgi

Veebruari algus: suur sula

Fotod: Arne Ader (loodusemees.ee)

1

Aken valla! Just veebruari alguse päikesevilgutused pilvede vahelt on need hetked, kui kevadetunne südames tärkab. Isegi kui õues on parajad külmakraadid, lööme akna hommikul lahti. Õueõhk on täis lumesulamislõhna ja päikesetilkasid.

See on tõesti imelik, aga just veebruari alguses ei ole lumelükkamine ja kuurist puude toomine enam kohustus. Rõõmuga haarad hommikul ukse tagant labida, et kraapida teeradadelt pisimgi lumekirme, lihtsalt et oleks põhjust õue minna.

Laupäeva hommikul sain aga suure ehmatuse osaliseks. Nagu ikka, läksin puhkepäeva hommikukohvi ajaks ahjusse sooja tule tegemiseks puid tooma. Sortisin natuke järelejäänud puid, tõstsin kasehalud külmemaks ajaks ja leparoikad sulaajaks. Ja järsku kostis seina tagant kolin ja madistamine. Ehmunult

Praegu nurmkanad hanges magada ei saa, sedavõrd kõva koorik on lumel.

ajasin selja sirgeks ja jõudsin mõelda isegi, et – karu, noh! Asja siiski uurima minnes jäin sambana seisma, samasugusteks kivikujudeks tardusid 13 hallikirjut pisikest nurmkana. Ehmatuse oli mõlemapoolne! Igatahes sain mina enne jalga lasta ja seetõttu jäid lindud ka paika. Veel tükk aega võisin nende sulekerade tegemisi aknastki jälgida. Igatahes ehmatuse läks neil kiiremini üle kui mul ja terve parv nokkis rahumeeli päikesesoojuses väljasulanud murunurmikali blekisi – ilusaid rohelisi ja mahlasid, binokliga neid nähes ajas endalgi suu vett jooksmas!

Aga põnevad on need kanakesed ja nende oskus end talvel tõeliste sulepaladena hoida – kirjud seljasuled tõstetak-

2

se kõrgele üles ja tiibu hoitakse samuti pallikujuliselt külgedel. Oma kümmekond sentiimetrit oskab see linnuke end paksemaks teha, õhuvahe sulgedes on parajalt suur, et ka hanges magada. Paraku praegu hanges magada ei saa, niivõrd kõva koorik on sulajärgsel lumel ja küllap seepärast nad mu kuuri taga lauahunniku all magasidki. Toredad on ka valvekuked, alati on parves ühel pea püsti just sealpool, kust viimane ohuheli tuli.

Urvalindude tulek

Ohuks ei arva nurmkanad sugugi pisemaid linde, igatahes käis nurmkanade pea kohal parasjagu suur varblasekoosolek, tegelikult tundus, et lahendati mingit armukolmnurka. Silpsumist ja seletamist oli kuhjaga. Vahel löid ka tihased eemalt oma sitsikleidamisega sekka. Selline kevadkontsert oli veel laupäeval õhus. Kuid juba siis olid hekis talve saadikud, leevikesepaar, ilmselt põhja poolt tulnud, varem pole neid siia sel talvel jagunud. Ja Pärnumaale saabusid sel nädalal lisaks hangelindudele ka urvalindude parved. Põhjala külm hingus jõuab tasapisi meile ja kuigi

polaarjoone taga kerkib päike juba taas taevavõlvile, siis jagub külma seal veel kuhjaga, nii palju, et sellest saame ka meie terve veebruarikuu osa. Igatahes on jäneseid veel täiesti valged, kuid õunaaiaid on neil juba sihikul, kergesti kättesaadav metsatoit hakkab otsa saama. Kitsedki trügivad inimesele aina lähemale ja pole ime, kui näete neid kuuvalgel ööl oma õunapuukoosi kärpimas või maasikapealseid pügamas.

Hundid liiguvad nüüd laiemalt ringi – hundiuurijad räägivad, et hunt liigub praegu nädalaga 100 km kaugusele, karjadesse tuleb uusi liikmeid. Ka rebased hoiavad rohkem kokku. Jõeääred on täis kobraste askeldamisjälgi, sulaga käidi oma peidetud talvarusid vaatamas. Karudel on pojad umbes kuu aja vanused, arvatakse, et karupoegi on Eestis umbes 60 karuemat. Ja kas teile ei tundu imelik, et hüljatud karupoegi meil enam ei leita, kuigi metsatööd on läinud hoogsamaks ja koertega jaht laiaulatuslikumaks?

Põlevkivist fosforiidini?

Sel nädalal lõi paljudel inimestel ohulambike põlema. Seda teate peale, et president Ilves

avas Viru Keemia Grupi Ojamaa kaebanduse. See on seesama ettevõtte, kes otsib võimalust fosforiidimaardlate kasutuselevõtuks, uuringud juba käivad.

Vanarahvas teadis sõrme andmisest nii mõndagi. Ja ka Ojamaa pärast sõdisid 10 aastat tagasi Mäetaguse valla elanikud ja kohtuhirmus see asi seisma tookord jäigi. Kohalikud võitlesid oma kodude kaevude eest, ühe tonni põlevkivi kaevandamiseks pumbatakse välja ju ligikaudu 13 tonni põhjavett. Viindik valla territooriumist plaaniti alt tühjaks õõnestada.

Ometi ütleb paevana Rein Einasto: „Kaevandada maa all on ökoloogiline ainult tagasitõstmise meetodil – põlevkivituhk + 10% tsementi vedeldeguna ja u 5 päeva pärast on segu veetõke ja kuu aja pärast kandevõimeline, et vahelt võib 100% välja kaevandada mingit vajumist kartmata, pikaks ajaks põhjavett välja pumpamata. Seni pole seda rakendatud, sest läheb pisut kallimaks – keegi ei raatsi ju rublagi kaotada, aga riikliku kaevandamise korral oleks see kohe tehtav ning kogu maailmale eeskujuks!“

LEHT + DVD

●●● Eesti Päevaleht

© Kõik Eesti Päevalehes avaldatud artiklid, fotod ja illustratsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed, mille kasutuse reeglid on sätestatud autoriõiguse seaduses. Rõhutame, et nende reprodutseerimine ja levitamine ilma AS-i Eesti Ajalehed kirjaliku nõusolekuta on keelatud. Toimetusel on õigus kaastoid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. / Kaastoid ei tagastata ega retsenseerita. / Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee, või tel 646 3363

Peatoimetaja: Urmo Soonvald, 680 4400

Toimetuse: Narva mnt 13, 10151 Tallinn, 680 4400, faks 680 4401, e-post mail@epl.ee
Eesti uudised 680 4400, kohalikud uudised 322 3487, välisuudised 680 4455, Ärioleht 680 4400, arvamus 680 4450, kultuur 680 4470, sport 680 4490. Tellimine 680 4444, tellimine välismaale KE Ajakirjanduse OÜ 641 1753, reklaam 680 4500. EPL Online www.epl.ee Väljaandja: AS Eesti Ajalehed, rg-kood 10004521

LEHT

